

ZOO
JIHLAVA

VÝROČNÍ ZPRÁVA
THE ANNUAL REPORT

2016

**ZOO
JIHLAVA**

Zoologická zahrada Jihlava,
příspěvková organizace
Březinovy sady 5642/10
586 01 Jihlava
Czech Republic

Právní forma	Příspěvková organizace
IČO	00404454
DIČ	CZ00404454
Telefon	+420 567 573 730
Fax	+420 567 573 728
E-mail	jizoo@zoojihlava.cz
www	www.zoojihlava.cz
Název	Zoologická zahrada Jihlava, příspěvková organizace
Sídlo	Březinovy sady 5642/10, 586 01 Jihlava Česká Republika
Zřizovatel	Statutární město Jihlava
Sídlo	Masarykovo náměstí č. 1, 586 01
IČO	00286010
Primátor města	PaedDr. Ing. Rudolf Chloupek
Statutární zástupce zoo	
Ředitelka	Ing. Eliška Kubíková
Adresa	Hybrálec 96, 586 01 Jihlava

Zoo Jihlava je členem
Zoo Jihlava is a Member of

World Association of Zoos
and Aquariums WAZA
United for Conservation

ize
INTERNATIONAL ZOO
EDUCATORS
ASSOCIATION

UCSZOO
UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZÁHRAD

VÝROČNÍ ZPRÁVA

THE ANNUAL REPORT

2016

OBSAH

● Jaký byl rok 2016 / The Year 2016 in review	3
● Činnost ekonomická / Management and economic activities	5
● Státní dotace ministerstva životního prostředí ČR / Program „příspěvek zoologickým zahradám“ Government grant from the Czech ministry of the environment / programme „support for zoological gardens“	9
● Personální obsazení / Staff	10
● Marketing a vzdělávání / Marketing and Education	11
Akce pořádané pro veřejnost / Events organised for the public	11
Spolupráce se sdělovacími prostředky / Cooperation with the media	13
Zoo design / ZOO design	14
Centrum environmentální výchovy PodpoVRCH The PodpoVRCH (Beneath the Surface) centre for environmental education	15
Sponzorství a symbolická adopce zvířat / Sponsorship and symbolic animal adoption	18
● Chovatelská činnost / Breeding activities	20
Veterinární činnost / Veterinary activities	27
Spolupráce zoo jihlava na vědeckovýzkumné činnosti Cooperation of Jihlava ZOO in scientific-research activities	28
● Výstavba a údržba / Construction and Maintenance	30
● Zahradnická činnost / Gardening activities	32
● Účast na mezinárodních konferencích a na zasedáních odborných komisí Participation at International Conferences and professional committee sessions	34
● Pracovní výročí / Employment Anniversary	35
PŘÍLOHA / ANNEX	
● Slavnostní otevření expozice vlků / Ceremonial opening of the wolf exhibit	36
● Žena regionu Kraje Vysočina 2016	37
● Zoo Jihlava na prvním místě v soutěži Bílý slon	37
● Levharti sněžní na poštovní známce	38
● Údolí včel / The Valley of Bees	39
● Ne-viditelná zoo / Invisible ZOO	40
● Den ptactva 2016 / Bird's day 2016	41
● Pod křídla / Under the wings	42
● Fotosoutěž „ Zooobjektiv Asie“ 2016	42
● Nový výukový materiál / New teaching material	43
● Chodníčky za poznáním / Footpaths in search of knowledge	44
● Prvoodchov dvojjazyčníků haitských v Zoo Jihlava First rearing of giant Hispaniolan galliwasps at Jihlava ZOO	45
● Odchov kočky pouštní (<i>Felis margarita harrisoni</i>) / Rearing of Sand Cat (<i>Felis margarita harrisoni</i>)	46
● Výhled do roku 2017 / Outlooks for 2017	48

JAKÝ BYL ROK 2016 THE YEAR 2016 IN REVIEW

Ing. Eliška Kubíková
Ředitelka/Director

Pokud bych měla krátce charakterizovat uplynulý rok, volila bych slovo rekordní. Jihlavskou zoo navštívilo přes 334 tisíc návštěvníků, a tím potvrdilo její význam i oblíbenost.

Výpočet nových staveb se oproti předešlým letům o něco zkrátil, ale zoo přesto nabídla mnoho nového. S největším ohlasem se setkala expozice vlků, která doplnila evropskou část zoo. Na expozici navazující Hospůdka u vlka rozšířila nabídku občerstvení a poskytla prostor pro další aktivity. Nová expozice Údolí včel je věnovaná problematice blanokřídleho hmyzu, ale i historii včelařství. V závěru roku započala výstavba australského výběhu v lesní části zoo a na nedaleké Lesní stezce přibyla drobná voliéra pro krkavce. V australské části zahrady byly osazeny kontejnery, které po úpravě budou sloužit jako toalety. Vybudováním vrtané studny nastartovala řada změn souvisejících s údržbou zeleně i hospodařením s vodou. V prostoru parčíku Hokkaidó byla provedena úprava jezírka a instalován zavlažovací systém. Závlahy byly instalovány i v jihoamerickém výběhu.

Některé starší objekty si vyžádaly opravy, ty se týkaly především Pavilonu koček. V pavilonu Hacienda Escondido byla vyměněna vzduchotechnická jednotka a upraveny expozice včetně výměny substrátu.

Ve starém objektu továrny Modeta, který slouží jako zázemí zoo, byly dokončeny vnitřní úpravy chovatelské místnosti a vybudovány venkovní voliéry. Výměnou krytiny prošly rákosové střechy přístřešků v okolí rybníka a stáje pro poníky. Střecha byla rovněž předmětem opravy ubikace lemuru. Vydláždění komunikace mezi bočním vstupem a Tropicickým pavilonem znamená pozitivní kvalitativní i estetickou změnu.

Zahradnický úsek se kromě údržby a výsadby zeleně potýkal se zvýšenými objemy odpadů a řešil i kalamitu kůrovce, která vyústila v kácení řady dřevin.

Hlavní aktivity zoo se samozřejmě vztahují k péči o zvířata. Již tradičně jsme byli úspěšní v chovech plazů, zejména u scinků šalomounských, dvojjazyčníka haitského či hroznýšů psohlavých.

Další cenné zkušenosti jsme získali v odchovu žab. Pravidelný odchov plameňáků tentokrát čítal sedm mláďat. Papoušci – zelenokřídli a ararauna – nás svými mláďaty potěšili nově. U savců i letos druhově i počty odchovů vedla skupina drápkatých opic. Chov velkých koček mírně stagnoval v důsledku výměny několika zvířat ve snaze získat geneticky vhodné protějšky. Malé kočky v zastoupení karakalů či koček arabských opět nezklamaly. U koček pouštních jsme dosáhli prvoodchovu. Pozornost vzbudila mláďata afrických antilop vodušek abok i nyal. U mnoha druhů zvířat pokračuje horlivá snaha o sestavení vhodných párů, příkladem můžou být babirusy, komby ušaté či osináci afričtí. V rámci savců spolehlivě také pokračuje chov velemyší obláčkových. Přírůstek u našich snad nejvzácnějších chovanců kunovců tečkovaných jsme sice mláďata nezaznamenali, zato však zoo převzala za jejich odchov v předešlém roce nejvyšší ocenění v soutěži Bílý slon, vyhlášené spolkem Česká ZOO.

Aktivity vzdělávací části marketingového oddělení a zvláště Centra environmentální výchovy představují dlouhý výčet, ve kterém dominují jarní a letní příměstské tábory, Hrátky PodpoVRCHem pro rodiče s dětmi a řada výukových programů, které během roku absolvovalo téměř 6 tisíc žáků základních a středních škol a přes 2,5 tisíce dětí z mateřských škol. Mezi další realizované projekty patří Vzdělávání zooepedagogů, seminář pro učitele environmentálního vzdělávání i školní soutěž Dejme jim šanci pořádaná v rámci mezinárodní kampaně EAZA. Za zmínku stojí Klubové večery, Ozvěny Ekofilmu a cyklus přednášek pro seniory. Samozřejmě v průběhu roku, zejména v návaznosti na svátky a významné dny, probíhaly akce pro širokou veřejnost a o prázdninách i komentovaná krmení zvířat.

Co je očím návštěvníků skryté a většinou nedocenené, to řeší ekonomické oddělení. V roce 2016 bylo personálně podstatně oslabeno. Členové týmu však podávali obětavé výkony a díky

tomu byly všechny nutné úkony provedeny včas a v potřebné kvalitě. Zoo hospodařila s výrazně zvýšenými příjmy v důsledku vysokého nárůstu návštěvnosti.

Jihlavská zoo má za sebou další úspěšný, ale i velmi náročný rok. Na dobrém výsledku se podílejí především zaměstnanci zoo, ale svým dílem přispělo i Ministerstvo životního prostředí

ČR, partneři zoo, sponzoři, nájemníci, dodavatelé a další příznivci zahrady. Poděkování patří samozřejmě zřizovateli zoo – statutárnímu městu Jihlava, které zabezpečuje zoo v potřebné míře financemi a podporuje její rozvoj.

SUMMARY

The past year was record-breaking for Jihlava Zoo. It was visited by more than 334,000 people.

Of the new buildings, the most appreciated one was the wolf exhibit. Hospůdka u vlka (Wolf's Pub), connected to the exhibit, has widened their snack offer. The new Valley of Bees exhibit is dedicated to Hymenoptera and also to the history of beekeeping. At the end of the year, the construction of the Australian range started in the forest part of the zoo and a small aviary for ravens was added to the nearby Forest Trail. The construction of a drilled well has triggered a number of changes related to the maintenance of greenery and water management. Major repairs were required in older structures such as the Cat Pavilion and Escondido.

Inside the old neighbouring factory, which serves as a utility room, the interior arrangements of the breeding room were completed and outdoor aviaries were built. The roof of the lemur building was repaired. The rear roof of the stables for ponies and a number of shelters was replaced.

In addition to greenery maintenance and planting, the horticultural section faced increased waste volumes and had to deal with a bark beetle calamity which resulted in the felling of a number of wood species.

In the breeding area, we were again successful in breeding reptiles. In terms of birds, we managed to breed Red-and-green macaws and Ara ararauna parrots for the first time. This time we had seven young flamingos.

This year, the best ones (species wise as well as in terms of the number of offspring) among mammals was a group of marmosets. Breeding of large cats was slightly stagnant due to the replacement of several animals. We managed to achieve the first rearing of Sand cats. In many animal spe-

cies, a keen effort to build suitable pairs continues, e.g. Babirusa, Senegal bushbaby and the African brush-tailed porcupine. We still reliably continue to breed the Northern Luzon giant cloud rat. We did not have any increase in our most precious breed of Eastern quoll but the zoo won the highest award for their rearing last year in the Bílý slon (White Elephant) competition, announced by the Česká ZOO (Czech Zoo) association.

The activities of the Educational part of the Marketing Department, and in particular the Environmental Education Centre, are dominated by the spring and summer suburban camps and events for parents with children. In the course of the year, our education programmes were attended by nearly 6,000 elementary and secondary school pupils and over 2,500 nursery children. Events for the general public and commented animal feeding on holidays took place as a follow-up to holidays and important days.

Issues hidden from the eyes of visitors and often underestimated are solved by the Economic Department.

The Zoo managed with a significant increase in revenue due to the high increase in the number of visitors.

Jihlava Zoo is facing another successful but also a very demanding year. Good results are achieved mostly by the zoo's employees but also the Ministry of the Environment of the Czech Republic, partners of the zoo, sponsors, tenants, suppliers and other zoo enthusiasts contributed to their work. We, of course, want to thank the founder of the zoo – the statutory city of Jihlava, which provides the zoo with the necessary funding and supports its development.

ČINNOST EKONOMICKÁ MANAGEMENT AND ECONOMIC ACTIVITIES

Bc. Hana Krejčová

Vedoucí ekonomicko-marketingového odd.
Head of Financial and Marketing Dpt.

DOTACE, PŘÍSPĚVKY A DARY

Zoologická zahrada Jihlava obdržela od svého zřizovatele, kterým je statutární město Jihlava, pro rok 2016 provozní příspěvek ve výši 14 500 000 Kč.

Dalšími cizími zdroji financování činnosti zoo byla dotace Ministerstva životního prostředí ČR ve výši 832 413 Kč určená na úhradu nákladů na krmiva spojených s chovem ohrožených druhů světové fauny a dále na úhradu nákladů souvisejících s chovem zvláště chráněných druhů živočichů, vzácných a vymírajících plemen domácích zvířat a na osvětlu v oblasti ochrany přírody, především ve smyslu Úmluvy o biologické rozmanitosti.

V oblasti financování nákladů spojených s vytvářením pracovních míst veřejně prospěšných prací získala zoo účelovou dotaci od Úřadu práce z Evropského sociálního fondu ve výši 368 253 Kč.

Účelovou dotaci na realizaci projektu NE-VIDITELNÁ ZOO ve výši 50 000 Kč poskytl zoo Kraj Vysočina.

Dále byly zoologické zahradě poskytnuty peněžité dary. Na výživu a chov zvířat v rámci projektu symbolická adopce zvířat v zoo bylo získáno celkem 470 290 Kč. Prostřednictvím veřejné sbírky a DMS získala zoo prostředky ve výši 17 092,50 Kč. Tyto prostředky byly zúčtovány na rezervní fond.

Do investičního fondu přibýly prostředky z darů od společnosti Unilever ČR, spol. s r.o. ve výši 200 000 Kč a od společnosti JIP východočeská, s.r.o. ve výši 100 000 Kč.

Zřizovatel určil pro rok 2016 zoologické zahradě tyto závazné ukazatele:

- celkové neinvestiční náklady hlavní činnosti hrazené z příspěvku zřizovatele a vlastních zdrojů 42 873 tis. Kč
- vlastní zdroje včetně předpokládaného výsledku hospodaření doplňkové činnosti 28 373 tis. Kč
- maximální objem platů hrazený z provozního příspěvku a vlastních zdrojů v rámci hlavní i doplňkové činnosti 12 800 tis. Kč
- maximální objem ostatních plateb za provedenou práci hrazený z provozního příspěvku a vlastních příjmů v rámci hlavní i doplňkové činnosti 335 tis. Kč
- přepočtený počet zaměstnanců, jimž je vyplácen plat z provozních nebo vlastních prostředků v rámci hlavní i doplňkové činnosti 53,6 zaměstnanců

CELKOVÉ VÝNOSY

V roce 2016 dosáhly celkové výnosy výše 49 785 085,27 Kč. Z toho 7 532 032,16 Kč činí celkové výnosy z doplňkové činnosti. Z celkových výnosů tvoří největší podíl tržby ze vstupného v hlavní činnosti, které dosáhly 25 776 443,20 Kč. V porovnání s předchozím rokem se jedná o nárůst ve výši 4 543 473,38 Kč.

Do doplňkové činnosti patří tržby z parkovného 1 878 608,07 Kč, tržby z pronájmů 2 180 369,56 Kč, tržby z prodeje zboží 1 844 819,78 Kč, tržby z prodeje zvířat 332 956,29 Kč a ostatní výnosy 1 225 278,46 Kč, mezi které patří zejména tržby z reklamy.

CELKOVÉ NÁKLADY

Celkové náklady v hlavní i doplňkové činnosti dosáhly výše 48 646 164,41 Kč. Z toho 4 677 891,39 Kč jsou náklady na doplňkovou činnost.

HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

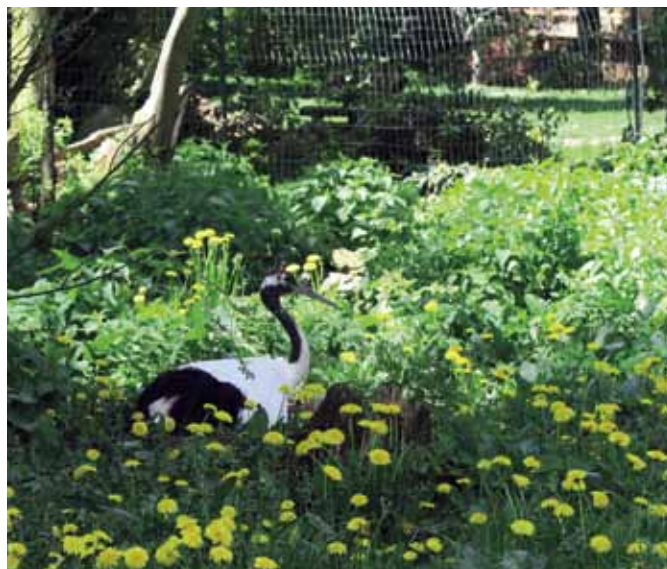
HV hlavní činnost – ztráta	- 1 715 219,91 Kč
HV – doplňková činnost – zisk	3 248 390,77 Kč
HV celkem	1 533 170,86 Kč
Daň z příjmu	394 250,00 Kč
HV po zdanění	1 138 920,86 Kč

INVESTICE

Expozice pro vlky	1 987 508,63 Kč
Hospůdka u vlka	1 900 708,58 Kč
Elektromobil repasovaný	99 940,00 Kč
Dodávkový automobil Peugeot	561 441,32 Kč
Závlahy – výběh pro tapíry	39 848,00 Kč
Závlahy – asijský parčík	62 472,00 Kč

TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ

Objekt Modeta – zázemí pro odchov zvířat	198 000,00 Kč
Tropický pavilon – elektrorozvody	108 537,45 Kč

ÚDAJE O MAJETKU

Dlouhodobý majetek ve vlastnictví zřizovatele svěřený k hospodaření

Druh majetku	SÚ	Stav k 1. 1.	Nově pořízeno		Vyřazeno	Stav k 31. 12.
			Koupí	Předáním od zřiz.		
Dlouhodobý hmotný	031	15 789 557,00	0,00	5 737,00	124 826,00	15 670 468,00
Dlouhodobý hmotný	032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobý hmotný	021	178 853 861,70	4 297 074,66	0,00	186 105,00	182 964 831,36
Dlouhodobý hmotný	022	11 376 914,92	661 381,32	0,00	802 402,00	11 235 894,24
Dlouhodobý hmotný	029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobý nehmotný	013	139 260,00	0,00	0,00	0,00	139 260,00
Drobný hmotný	028	9 661 720,61	1 253 271,62	0,00	409 205,83	10 505 786,40
Drobný nehmotný	018	325 714,72	0,00	0,00	46 530,96	279 183,76

Dlouhodobý majetek ve vlastnictví zoo

Druh majetku	SÚ	Stav k 1. 1.	Nově pořízeno		Vyřazeno	Stav k 31. 12.
			Z dotací	Z darů		
Drobný hmotný	028	40 100,00	0,00	0,00	0,00	40 100,00

ZHODNOCENÍ DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI

PROVOZOVÁNÍ PARKOVIŠTĚ

Způsob provozování parkoviště po technické stránce zůstal v porovnání s předchozími roky nezměněn. Také sazby parkovného byly zachovány, tj. ve zvýhodněné výši pro návštěvníky zoo (40 Kč za den), pro ostatní uživatele parkoviště 20 Kč za hodinu a pro autobusy ve výši 140 Kč za den.

Stejně jako v letech předchozích byla za úplaty využívána v době od června do srpna parkovací plocha společnosti Modeta Style s.r.o., která bezprostředně sousedí s parkovištěm zoo. Jedná se o cca 40 dalších parkovacích míst.

Pro zajištění obsluhy parkoviště byl nově využit příspěvek Úřadu práce (dotace z prostředků ESF) na vytvoření míst veřejně prospěšných prací. Tím mohl být zachován počet zaměstnanců zajišťujících bezproblémový chod parkoviště v průběhu sezóny a zajištěna tak úroveň organizace parkování návštěvníků.

Tržby z parkovného byly původně plánovány ve výši 1 500 tis. Kč. Při vyhodnocení rozpočtu k 30. 9. byl plán tržeb vzhledem k návštěvnosti zvýšen na položku 1 770 tis. Kč. Skutečná výše tržeb byla 1 879 tis. Kč. V porovnání s rokem 2015, kdy bylo dosaženo 1 732 tis. Kč z provozu parkoviště, se jedná o nárůst ve výši 147 tis. Kč.

Provoz parkoviště lze považovat jednoznačně za efektivní přínos do rozpočtu organizace.

PRONÁJEM PROSTOR

Stěžejní v této činnosti jsou pronájmy prostor pro poskytování služeb návštěvníkům. Jedná se o prostory pro gastronomii, prodej zboží – dárků, upomínkových předmětů i živých rostlin. Dále jsou prostory pronajímány za účelem umístění atrakcí pro děti – bagřík, skákací hrad, elektroautíčka. V roce 2016 byl nově pronajat prostor pro vytvoření expozice Cesta kávy, který byl v době sezóny využíván také k výrobě a prodeji kávy návštěvníkům včetně posezení.

Trvalý příjem je také z pronájmu prostor pro umístění automatů na pamětní mince a nápojových a potravinových automatů.

Příležitostný příjem je z pronájmu prostor pro krátkodobé využití.

Tržby z pronájmu byly v 1. rozpisu rozpočtu plánovány ve výši 1 900 tis. Kč. Po vyhodnocení rozpočtu k 30. 9. byly zvýšeny na 2 100 tis. Kč. Skutečná výše příjmů z pronájmu byla 2 180 tis. Kč. V porovnání s rokem 2015, kdy byly výnosy z pronájmu ve výši 1 864 tis. Kč, jde o meziroční nárůst ve výši 316 tis. Kč.

PRODEJ ZBOŽÍ A PROVOZOVÁNÍ KRMNÝCH AUTOMATŮ

Osvědčený způsob prodeje zboží v předchozím roce nově zřízeném prostoru pro tyto účely a rekordní návštěvnost zajistila další nárůst tržeb z prodeje zboží.

V prvním plánu výnosů a nákladů byly tržby z prodeje zboží plánovány ve výši 1 100 tis. Kč. Ve 4. Q pak byly plánované výnosy přehodnoceny na 1 830 tis. Kč a skutečná výše tržeb z prodeje zboží k 31. 12. dosáhla částky 1 844 tis. Kč. V porovnání s náklady na pořízení zboží ve výši 1 061 tis. Kč bylo dosaženo hrubého zisku z prodeje zboží ve výši 769 tis. Kč.

PRODEJ ZVÍŘAT

Jedná se o prodej zvířat fyzickým a právnickým osobám jiným než jsou zoologické zahrady. Mezi nejvíce obchodovatelné druhy patří plazi, drobní savci, ptáci a hospodářská zvířata (ovce valašské, kozy kamerunské).

REKLAMNÍ ČINNOST

V této oblasti jde o výnosy za poskytnutí prostor pro reklamu. Jedná se zejména o reklamní prostor pro partnerské subjekty jako např. Plzeňský Prazdroj a.s., Pepsico CZ s.r.o., Unilever ČR s.r.o., Pivovary Lobkowitz, Luna zmrzlina s.r.o. Další výnosy v této položce jsou reciproční k nákladům, tzn., že využíváme k vlastní propagaci vzájemnou spolupráci s dalšími partnerskými subjekty a vyměňujeme si v systému vzájemného zápočtu reklamní plochy. Jde o poskytnutí reklamní plochy na parkovišti před hlavním vchodem do zoo.

ZAMĚSTNANCI

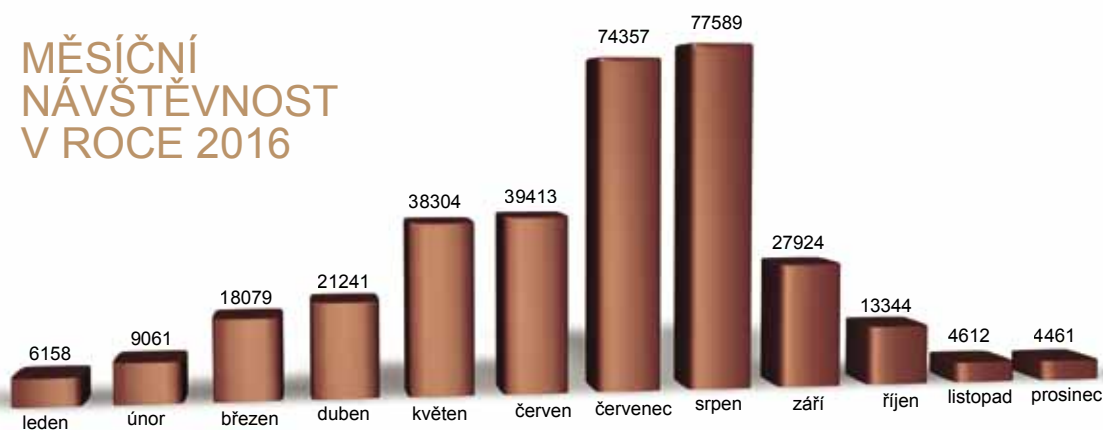
Celkový fyzický počet zaměstnanců k 31. 12.	51,10
Průměrný stanovený měsíční hrubý plat v Kč	19 617 (dle platového zařazení zaměstnanců k 31.12.)
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců za rok	54,44
Průměrný skutečný měsíční hrubý plat v Kč	20 547 (dle skutečně vyplacených platů za rok 2016)

NÁVŠTĚVNOST

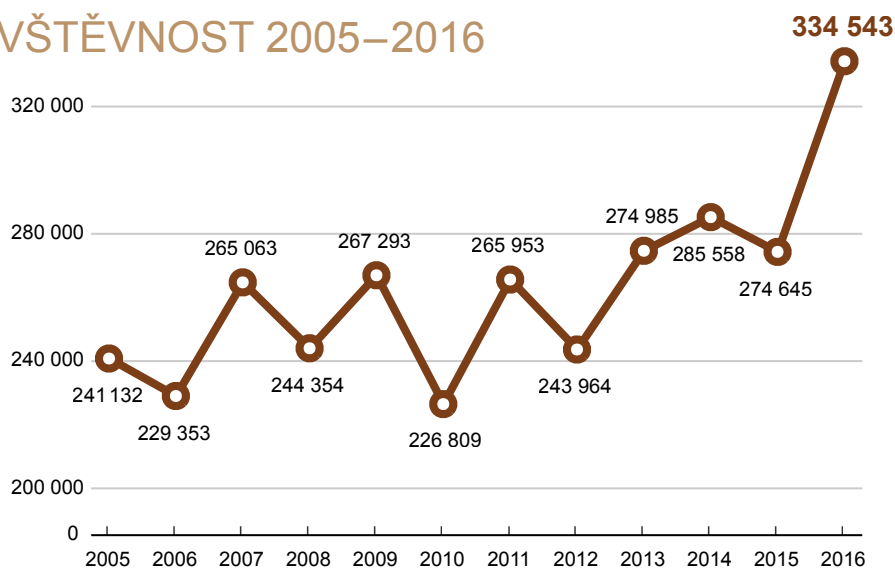
Zoologickou zahradou prošlo celkem 334 543 návštěvníků. Poprvé v historii zoo se jedná o překročení hranice 300 tis. návštěvníků. Meziroční nárůst 59 898 návštěvníků je také rekordní. Za dosažením této návštěvnosti stojí 3 aspekty. Jedná se o charakter počasí, kdy začátek roku zahájila mírná zima, dále jarní období bez dlouhodobých srážek a letní sezóna bez extrémních veder. Dalším aspektem dosažení vysoké návštěvnosti bylo otevření Tropického pavilonu v prosinci 2015, což přilákalo návštěvníky právě v již zmíněných prvních měsících roku. K nárůstu návštěvnosti u většiny tuzemských turistických cílů přispěla také mezinárodní situace, kdy více turistů upřednostnilo tuzemskou rekreaci před zahraniční.

MĚSÍČNÍ NÁVŠTĚVNOST V ROCE 2016

NÁVŠTĚVNOST 2005–2016

SUMMARY

In 2016, the Jihlava Zoological Garden received funds to secure its operation from the following providers:

Statutory Town of Jihlava (founder)	CZK 14,500,000
Ministry of the Environment of the Czech Republic	CZK 832,413
Jihlava Employment Agency	CZK 368,253
Vysočina Region	CZK 50,000
Total	CZK 15,750,666

The total revenues were CZK 49,785,085.27 (of which income from admissions was CZK 25,776,443.20).

The total expenses reached CZK 48,646,164.41.

The total profit amounted to CZK 1,138,920.86.

As at 31/12/2016, the Jihlava Zoological Garden reported 54.44 FTE employees.

The zoological garden was visited by 334,543 visitors in total.

STÁTNÍ DOTACE MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR PROGRAM „PŘÍSPĚVEK ZOOLOGICKÝM ZAHRADÁM“

GOVERNMENT GRANT FROM THE CZECH MINISTRY OF THE ENVIRONMENT PROGRAMME „SUPPORT FOR ZOOLOGICAL GARDENS“

Bc. Hana Krejčová

Zoologická zahrada Jihlava obdržela na základě žádosti státní dotaci MŽP ČR z programu „Příspěvek zoologickým zahradám“. Dotace byla účelově vymezená na krmivo pro ohrožené druhy zvířat a na realizaci vzdělávacích programů a zapojení do vzdělávání veřejnosti a osvěty v oblasti ochrany přírody.
Dotace byla poskytnuta v celkové výši 832 413 Kč a v průběhu roku plně vyčerpána.

CELKOVÁ REKAPITULACE

Přidělené dotační prostředky	Vlastní zdroje	Skutečné celkové náklady
832 413,00	2 308 239,60	3 140 652,60
26,50 %	73,50 %	100 %

ROZPIS PODLE JEDNOTLIVÝCH DOTAČNÍCH TITULŮ

A. Chov ohrožených druhů světové fauny v českých zoologických zahradách

bod 1.1. Chov ohrožených druhů světové fauny chráněných podle zvláštního právního předpisu

Přidělené dotační prostředky	Vlastní zdroje	Skutečné celkové náklady
642 331,00	2 170 991,04	2 813 322,04
22,83 %	77,17 %	100 %

B. Zapojení českých zoologických zahrad do systému ochrany přírody České republiky

- bod 2.1. Chov zvláště chráněných druhů živočichů podle zvláštního právního předpisu a zapojení zoologické zahrady do záchranných programů těchto druhů
- bod 2.2. Chov vzácných a vymírajících plemen domácích zvířat za účelem záchrany jejich jedinečného genofondu
- bod 2.4. Realizace vzdělávacích programů a zapojení do vzdělávání veřejnosti a osvěty v oblasti ochrany přírody, především ve smyslu Úmluvy o biologické rozmanitosti, a s tím související publikační činnost

	Přidělené dotační prostředky	Vlastní zdroje	Skutečné celkové náklady
bod 2.1	43 848,00	85 173,26	129 021,26
bod 2.2	6 514,00	13 507,34	20 021,34
bod 2.4	123 720,00	34 170,02	157 890,02
CELKEM dotační titul B	174 082,00	132 850,62	306 932,62
	56,72 %	43,28 %	100 %

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ STAFF

ŘEDITELKA / DIRECTOR
Ing. Eliška Kubíková

EKONOMICKO-MARKETINGOVÉ ODDĚLENÍ ECONOMIC AND MARKETING DEPARTMENT VEDOUCÍ/HEAD: Krejčová Hana Bc.

Berková Martina (od 21. 6. 2016), Bohuňková Adéla, Hyršová Eva Bc. (od 1. 2. 2016), Jarošová Pavla Mgr., Jelínková Zdeňka (od 1. 3. 2016), Kotíková Olena Bc., Kovárníková Eliška, Maláč Martin, Milostná Helena, Mrázková Dana (do 31. 10. 2016), Němcová Michaela, Pařízková Martina, Pitrová Pavlína Mgr. (od 3. 11. 2016), Rektorič Zbyněk, Roubíčková Michaela, Ryneš Michal Ing., Strnadová Michaela Bc. (do 31. 5. 2016), Štumarová Naděžda, Švantnerová Jana, Vaňková Radka Mgr., Vilhumová Iva RNDr.

ZOOLOGICKÉ ODDĚLENÍ / ZOOLOGICAL DEPARTMENT VEDOUCÍ/HEAD: Vašák Jan Ing.

Brumovská Michaela Mgr. (do 16. 9. 2016), Chytil Bohumír, Čeplová Jana, Dohnal Marek, Hájek Pavel, Havel Martin Bc. (do 30. 4. 2016), Havlová Michaela Bc. (od 11. 10. 2016), Hudcová Marta, Jarošová Radmila, Králová Jaroslava (do 31. 5. 2016), Krčilová Šárka Ing., Kříž Petr, Libenský Ilja, Obrdlíková Marie, Rodová Petra, Slepica Martin, Ševčíková Lubomíra, Škárková Petra, Tomek Martin, Trojanová Lydie, Viduna Richard Mgr., Vytisková Eva

VETERINÁRNÍ SERVIS / VETERINARY SERVICE Horský Michael MVDr.

ODDĚLENÍ ÚDRŽBY A VÝSTAVBY MAINTENANCE AND BUILDING DEPARTMENT VEDOUCÍ/HEAD: Zita Jiří

Dvořák Pavel, Hořejší Karel, Kabelka Jaroslav, Křepinský Hanuš, Munduchová Eliška (do 31. 5. 2016), Rychnovský Jiří, Štěpánová Štěpánka, Štorek Jiří Ing., Urbánek Václav, Vedra Jaromír, Wasserbauer Jiří (do 30. 11. 2016), Skoumal Petr

MATEŘSKÁ A RODIČOVSKÁ DOVOLENÁ MATERNITY AND PARENTAL LEAVE

Kašparová Michaela Mgr., Jonáková Sívie, Martínková Kateřina, Pařízková Martina, Šmídová Barbora Bc., Spudilová Hana Ing.

V roce 2016

SEZONNÍ PRACOVNÍCI / SEASONAL WORKERS

Čeloud Radek (24. 3. 2016–31. 10. 2016), Doležal Milan (1. 5. 2016–31. 10. 2016), Hájková Šárka (1. 5. 2016–30. 11. 2016), Jelínková Martina (24. 3. 2016–31. 10. 2016), Jirková Bohuslava Bc. (24. 3. 2016–31. 10. 2016), Karala Martin (1. 5. 2016–30. 9. 2016), Němeček David (12. 3. 2016–30. 11. 2016), Novák Miroslav (1. 6. 2016–31. 10. 2016), Puchnerová Lenka (1. 7. 2016–30. 11. 2016), Suchý Dominik (2. 4. 2016–31. 8. 2016), Šedivá Zuzana (24. 3. 2016–30. 9. 2016), Tomanová Zuzana (1. 6. 2016–31. 10. 2016), Zrna Jiří (9. 5. 2016–31. 10. 2016)

MARKETING A VZDĚLÁVÁNÍ

MARKETING AND EDUCATION

AKCE POŘÁDANÉ PRO VEŘEJNOST

EVENTS ORGANISED FOR THE PUBLIC

Mgr. Pavla Jarošová

Březen

- 19. 3. Světový den vody – hry a soutěže o vodě a vodních zvířatech pro děti i dospělé
- 27. 3. Velikonoce v zoo – tradiční velikonoční zvyky i spousta jarního dovádění v zoo

Duben

- 1. 4. Noc s Andersenem – čtení pro děti spojené s přenocováním v zoo
- 3. 4. Den ptactva – svátek všech opeřených obyvatel přírody
- 23. 4. Den Země – jarní slavnost planety Země spojená s letovými ukázkami dravců a sov v zoo

Květen

- 1. 5. Světový den tapírů – svátek všech tapírů s heslem „Tapír srandy plný papír“
- 20. 5. „Co tu lítá? Údolí včel Vás vítá!“ – slavnostní otevření nové expozice Údolí včel
- 29. 5. Den dětí – dětský den v zoo s podtitulem „Děti dětem“
- 29. 5. Den s antilopou – soutěže pro děti i povídání pro dospělé o záchraně největší antilopy světa
- 1. 5.–30. 9. Dravci nad hlavami – letové ukázky dravců a sov, každý den kromě pondělí

Červen

- 3. 6. Slavnostní otevření nové expozice vlků
- 3. 6. Noc snů – speciální akce pro děti se zrakovým postižením
- 4. 6.–5. 6. NE-VIDITELNÁ ZOO – jak svět a zoo vnímají nevidomí
- 21. 6. Světový den žiraf – nejdelší den v roce pro zvířata s nejdelším krkem

Červenec

- 1. 7.–31. 8. Komentované krmení zvířat – každý den v určené časy u vybraných druhů zvířat
- 2. 7. Prázdniny začínají v zoo – aneb ze školy rovnou do prázdninové zoo
- 10. 7. IYASA Vás roztančí! – vystoupení taneční a hudební skupiny ze Zimbabwe

SVATBY

V roce 2016 se u nás uskutečnily dvě svatby. Jedna u pavilonu žiraf a jedna v asijském parčíku Hokkaidó.

Světový den žiraf si užili i ti nejmenší

Srpen

- 1. 7.–31. 8. Komentované krmení zvířat – každý den v určené časy u vybraných druhů zvířat
- 5. 8.–6. 8. Letní noc v zoo – netradičně netradiční putování po zoo „ZOOŠKOLA“
- 19. 8. Mezinárodní noc pro netopýry – všechna tajemství o netopýrech odtažena
- 27.–28. 8. Střípky kontinentů – festival plný hudby, tance, divadelních představení i exotických jídel a nápojů
- 31. 8. Adieu prázdniny – tančírna Třešť, Orchestroj Petra Piši, Zatrestand a Tutti v jihlavské zoo

Září

- 10. 9. Slavnostní křest známky s motivem irbise
- 17. 9. Babí léto v zoo – podzimní dny plné zábavy

Říjen

- 1. 10. Den zvířat s Centropolem – věnováno asijským zvířatům
- 13. 10. Den s vlky v Zoo Jihlava – setkání s vlky v zoo u příležitosti národního vlčího týdne

Prosinec

- 27.–29. 12. Vánoční večerní prohlídky s názvem Večerníček v zoo
- 1.–24. 12. Advent v zoo – každý den se něco děje

KLUBOVÉ VEČERY

Besedy, přednášky a promítání o zvířatech, cestování, životním prostředí a přírodě. Jarní (leden až duben) a podzimní (září až prosinec) cyklus přednášek se koná vždy každý první čtvrtek v měsíci.

7. 1. Cestou kontrastů – Petr Jan Juračka
4. 2. Západní Kapsko – trochu jiná Afrika – Richard Viduna
3. 3. Východní Turecko – Pavel Mráz
7. 4. Hory, kaňony a pouště Maroka na kole – Kateřina Lhotová
1. 9. Putování za vlky – Tomáš Krajča
6. 10. Island, návrat do země ledu a ohně – Zdeněk Špišek
3. 11. Kde ženy vládnu – Kateřina Karásková
1. 12. Splněný sen, aneb Jambo, karibu Kenya! – Pavel Bezděčka

OZVĚNY EKOFILMU

Cyklus dokumentů s ekologickou, environmentální nebo ochrannou tematikou.

11. 3. Hazardní hra o přežití, Příběh šimpanzího trusu, Na křídlech divokých koní, Causa carnivora, SURJ
12. 3. Jak se dělá prales, Vlčí hory, Divoké Slovensko, Lekce divokosti.

VÝSTAVY

„Příroda“ – Lubomír Doubek
 „První poslední“ – Jana Anna Cholvadt
 „Křídla“ – Jiří Hřebíček
 „Hroznýši“ – Ing. Karel Ženíšek
 „Ptačí svět“ – Ing. Stanislav Vorálek
 Výstava známek klubu filatelistů Jihlava

Prodejní výstava originálních dřevěných soch ZVINO VA AFRICA
 Výstava o Dr. Emilu Holubovi
 Fotografie z údolí Twyfelfontein – Martin Šil
 Putovní výstava „Stromy roku“
 Výstava děl dětí v rámci kampaně EAZA „Let it grow“

ZÁŽITKOVÉ PROGRAMY

V roce 2016 v jihlavské zoo se zúčastnilo celkem 20 osob některého ze tří druhů zážitkových programů. Největší zájem byl o program „Setkání se zvířaty“, který si vybralo 8 lidí. Šest se zúčastnilo programu „Setkání s žirafami“ a dalších šest se stalo na jeden den „Chovatelem v zoo“.

SUMMARY

In 2016, the Department of Education and Marketing of the Jihlava Zoo prepared a whole range of events for visitors. We also held various lectures on travelling and on animals, several exhibitions and even two weddings took place on the zoo grounds. Experience programmes at the zoo also attracted interest.

Oblíbenými aktivitami dětí jsou různé kvízy, skládačky a doplňovačky

Tradiční zdobení vánočního stromku

SPOLUPRÁCE SE SDĚLOVACÍMI PROSTŘEDKY COOPERATION WITH THE MEDIA

Martin Maláč

V průběhu roku 2016 vydala Zoo Jihlava celkem 20 tiskových zpráv pro sdělovací prostředky (tisk, rozhlas, TV) a další organizace. Tiskové zprávy byly rozesílány ke konci roku na 138 e-mailových adres, což znamená opět mírný vzestup zájmu o tuto formu spolupráce. Největší zájem médií byl o nová mláďata a nové druhy zvířat v zoo. Velké pozornosti se také dostávalo třeba nově otevřené expozici vlků a jejím obyvatelům. Významná aktivní spolupráce probíhá zejména s regionálními i celostátními novinami (MF Dnes, Jihlavské listy, Jihlavský Deník, Právo, Horácké noviny nebo redakcí Blesku a Aha) v tištěné i elektronické podobě. Celkový odhad počtu zmínek o jihlavské zoo činí asi 160 článků, krátkých zpráv, fotografií a pozvánek na akce ve všech psaných médiích.

Novinky a zprávy ze zoo byly k vidění pravidelně i v reportážích na TV Nova, České televizi, TV Prima a na internetové televizi i-Vysočina. Na těchto televizních stanicích byla Zoo Jihlava zmíněna celkem asi 30krát.

Další intenzivní spolupráce probíhala s rádii v přibližně 50 reportážích a upoutávkách. Rádía s největším zájmem o dění v zoo jsou Český rozhlas Region, Český rozhlas, Hitrádio Vysočina, Rádio Jihlava. Zvláště Český rozhlas Region je dlouholetým mediálním partnerem zoo prakticky při všech významnějších akcích, v roce 2016 například při slavnostním otevření expozice Údolí včel, expozice vlků nebo festivalu Střípky kontinentů.

Zároveň právě ve spolupráci s touto rozhlasovou stanicí proběhl v roce 2016 již 7. ročník akce na pomoc opuštěným zvířatům v útulcích s názvem „Vánočky nejen pro kočky“. Celkem návštěvníci přinesli 292,5 kg krmiva a navíc ještě 10 kg steliva, obojky, misky, deky a hračky. Celá akce probíhala od 6. prosince 2015 do 2. ledna 2016 a výtěžek z ní putoval spolku Cibela z.s. z Jindřichova Hradce.

WEB ZOO

Nejvyšší počet návštěv našeho webu byl 1 572 lidí za den. Obecně nejvyšší návštěvnost webu byla začátkem července, průměrná roční návštěvnost stránek pak byla kolem 500 návštěvníků denně.

Z celkového počtu uživatelů se k nám kolem 30 % návštěvníků pravidelně vrací.

Návštěvnost kopíruje nástup hlavní sezony a útlum v období zimy a časného jara.

Průměrný uživatel zobrazil 2 stránky a setrval na webu zoo v čase do dvou minut.

Celkový počet návštěv webu Zoo Jihlava byl 142 117 za rok 2016.

SUMMARY

We sent out 20 press releases in 2016. In total, the Jihlava Zoo was mentioned approximately in 30 TV reports, in 50 radio reports and in about 160 articles in the media. The greatest cooperation took place with regional media. The number of our fans on Facebook has risen from an initial 11,500 to 13,753. Overall, people on this and on other social networks took the greatest interest in news about the young at the zoo or about new animals. The total number of visits at the zoo's website last year was 142,117. The average daily visitor count was 500 visitors to the website.

Tiskový mluvčí Martin Maláč komentuje významné události v zoo

FACEBOOK

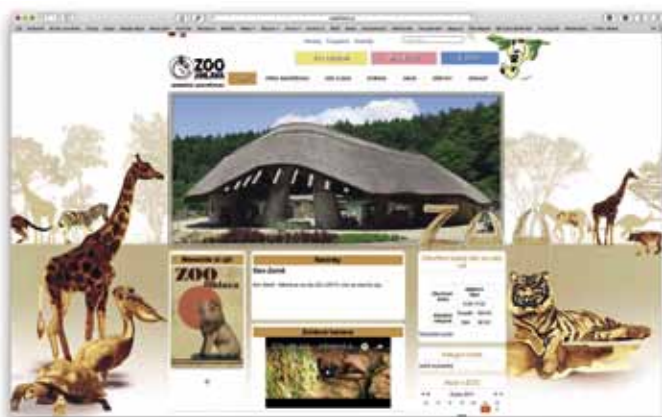
Facebook je nedílným nástrojem naší propagace.

V průběhu roku se počet fanoušků našeho facebookového profilu zvýšil z původních 11 500 na konci roku 2015 na 13 753 koncem roku 2016. Nárůst tedy činil 2 253 nových fanoušků. Přímou úměrou k vzrůstajícímu počtu fanoušků se zvyšuje i číslo ukazující dosah našich příspěvků. V letošním roce měly některé příspěvky dosah již více než 20 tisíc!

Zabodovala informace o narození mláďat fenků, návštěvníky našeho facebooku také zaujalo info o příchodu dvojice vlků iberských do Zoo Jihlava. Celkově je jasně viditelný trend, kdy fanoušci více reagují přímo na příspěvky o zvířatech (narození, dovoz nových druhů, zajímavé informace) či na zprávy, které s nimi souvisejí (speciální akce zoo, prohlídky zázemí, netradiční komentovaná krmení).

Při práci s tímto marketingovým nástrojem jdeme cestou nep placené reklamy. Díky různým facebookovým skupinám a profilům, které mají přímou vazbu na problematiku ochrany přírody a krajiny, na zoologické zahrady či na Jihlavu se nám daří rozšiřovat povědomí o akcích naší zoo i našich novinkách.

Při své práci využíváme i twitter, google+ a youtube kanál Zoo Jihlava. Tyto všechny však v nesrovnatelně menším měřítku než uvedený facebook.

Dokončením projektu Zoo pěti kontinentů práce pracoviště zoo designu neskončila. Na řadu přišly úpravy a modernizace stávajících expozic a návrhy a realizace nových, menších. Zaměřili jsme se především na prezentaci Evropy.

Vznikla komorní expozice Údolí včel, kde se návštěvníci mohou seznámit nejen s životem včel, ale i s prací včelaře a především s významem včel a jejich příbuzných. Informace jsme doplnili prosklenými úly s včelami i ukázkami např. různých druhů pylu, propolisu i mateří kašičky. Celý prostor je osázený medonosnými rostlinami.

Začali jsme intenzivně pracovat na dokončení atraktivní Lesní stezky, která umožňuje nahlédnout do života českého lesa. Všechny prvky jsme doplnili informacemi, ztvárněnými netradiční formou. V prostoru Lesní stezky jsme rozmístili také nové tituly tzv. botanických jmenovek ke stromům. Tento projekt dokončíme na začátku roku 2017.

Největším projektem celku Evropy bylo dokončení, vybavení a otevření výběhu pro vlky. Situovali jsme ho do přirozeného lesa v blízkosti dětského hřiště v zadní části zoo. Expozice je zasazena do starého hornického tábora a navazuje na ni srub, ve kterém je nové občerstvení.

V blízkosti Domu koček vyrostla nová sezonní kavárna Káva na cestě. Návštěvníci mají možnost se tu občerstvit i získat informace o pěstování a druzích kávy.

V průběhu roku jsme areál zoo obohatili o drobné výtvarné prvky, ať již to byly dvě dřevořezby vodních ptáků na kmenech stromů, které musely být v zájmu bezpečnosti pokáceny, či výtvary studentů SUPŠ grafická.

Práce na informačním a orientačním systému pokračovaly v průběhu celého roku. Připravili jsme 19 kusů specifických jmenovek do Tropického pavilonu a 5 jmenovek do dalších expozic. Nedílnou součástí systému jsou různé příležitostné provozní cedulky, sdělení či informace o mláďatech. V roce 2016 jsme začali s projektem NE-VIDITELNÁ ZOO, který přibližuje prostory zoo i návštěvníkům se zrakovým postižením. Vzniklo 10 hmatových prvků, jsou umístěny vedle běžných informací o zvířatech. (Více v samostatném článku.) Stranou nezůstává ani pravidelná údržba prvků orientačního a informačního systému a doplňků charakteristických pro jednotlivé expoziční celky.

Podíleli jsme se také na přípravě nového orientačního plánu Zoo Jihlava, který se stane nosnou součástí orientačního systému zoo.

Samostatnou kapitolou je oblast marketingu, kdy jsme vybrali nové propagační předměty a připravili návrhy jejich designu. V roce 2016 jsme zpracovali a připravili do tisku Výroční zprávu 2015, Zoo novinky, několik titulů propagačních letáků.

V závěru roku jsme připravili podobu nových toalet v prostoru australského expozičního celku. Pro rok 2017 plánujeme kompletaci a dokončení informačního (panely, jmenovky a další zajímavosti o zvířatech) a orientačního systému (osazení nových orientačních plánů v areálu, umístění rozcestníků atd.).

SUMMARY

In 2016 we primarily concentrated on building and completing European exhibits – The Valley of Bees, Forest Trail and wolf enclosure, including information and game features. We opened the Wolf's (*U vlka*) refreshments establishment and the "Trail of Coffee" (*Cesta kávy*) café.

Working on the information and indicative system not only involves new name plates and panels at the animals' enclosures, but also a completely new outline map of the zoo. Regular maintenance of individual features, cooperation in marketing projects and preparation of the zoo's printed materials form an integral part of it as well.

Netradiční vzhled toalet u Australské farmy

Nová podoba informací na Lesní stezce

Letošním tématem Zoartu studentů SUŠG Jihlava byly šelmy

CENTRUM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY PODPOVRCH THE PODPOVRCH (BENEATH THE SURFACE) CENTRE FOR ENVIRONMENTAL EDUCATION

Mgr. Pavla Jarošová

V roce 2016 uplynulo již pět let od otevření vzdělávacího centra. Za tuto dobu se nám podařilo získat velmi dobrou pověst mezi školami, veřejností i dalšími partnery v oblasti environmentálního vzdělávání. Výukové programy pro školy, přednášky pro veřejnost, různá školení a jednání, akce pro děti i dospělé, aktivity pro seniory i handicapované, to jsou jen některé z mnoha akcí, které v centru probíhají. Jen výukových programů pro školy a školky se za tuto dobu zúčastnilo více než 40 000 dětí.

Během roku 2016 nás navštívilo 5 999 dětí ze základních a středních škol, 2 576 dětí z mateřských škol a 147 dětí ze speciálních škol a tříd. Na podzim 2016 jsme obohatili naši nabídku výukových programů o 7 nových, celkem si učitelé mohli vybírat z 35 různých programů, určených různým věkovým kategoriím. Některé z nich probíhají jen v centru, jiné jen v zoo, většina z nich je kombinací obou variant. Velmi nás těší zájem učitelů, pro které jsme se již stali trvalými partnery, a opakovaně se k nám se svými žáky vrací. V období od listopadu do března je velmi oblíbený program pro malé děti a jejich doprovod s názvem „Hrátky PodpoVRCHem“. Uskutečnili jsme jej 39x a navštívilo nás 647 dětí od 2 do 6 let.

Zapojili jsme se do projektu Zoo Liberec „Vzdělávání zoopedagogů“, jehož cílem je vytvořit metodiku tří nových programů (Zvířata v ohrožení, Prales na talíři, Pochybné suvenýry). V rámci projektu v naší zoo proběhl v březnu seminář pro vzdělávací pracovníky zoologických zahrad, v dubnu motivační seminář

pro učitele a od října jsme začali pilotní ověřování programů školními skupinami.

Projekt bude pokračovat ještě v roce 2017. V listopadu jsme uspořádali vlastní seminář pro učitele „Environmentální vzdělávání v Zoo Jihlava“, zúčastnilo se ho 30 pedagogů z Kraje Vysočina.

V rámci kampaně EAZA „Let it grow!“ jsme uspořádali školní soutěž „Dejme jim šanci!“. Cílem bylo upozornit na lokální biodiverzitu a možnost ochrany i jejího zvýšení. Děti z mateřských

Noc s Andersenem

škol a 1. stupně základních škol měly za úkol vytvořit hmyzí hotel a jeho fotografii pak zapracovat do výtvarného dílka. Starší žáci a studenti prováděli výzkumný úkol. Ve čtverci 4 x 4 m, který si v okolí školy vyznačili, mapovali výskyt rostlin a živočichů, porovnávali různá stanoviště i různá období roku. Svou práci a výsledky pak jednotlivé týmy prezentovaly u nás v květnu na žakovské konferenci. Zapojilo se 13 škol. Všichni se svých úkolů zhostili na výbornou.

Opět jsme uspořádali „Noc s Andersenem“, oblíbenou akci na podporu čtení u dětí, kterou v březnu organizují knihovny. Společně s 30 dětmi jsme si prohlédli zoo, povídali, četli příběhy o zvířatech, hráli na domorodé africké nástroje a hlavně přenocovali v centru ve spacácích. Během jarních a podzimních prázdnin jsme připravili pro děti jednodenní program „Prázdniny PodpoVRCHem“, celkem se zúčastnilo 65 dětí. V době hlavních prázdnin jsme uskutečnili 5 turnusů příměstského tábora pro 150 dětí. Hlavním motivem tábora bylo „Zoo krok za krokem“, každý den jsme se věnovali jedné části zoo (terárium, pavilon šelem, ptačí voliéry, výběhy kopytníků, expozice primátů). Děti se dozvěděly zajímavosti o zvířatech a přírodě, prohlédly si typická zvířata, postupně si vytvářely ve svých oddílech vlastní zoo, soutěžily, a hlavně se skvěle bavily.

„Dejme jim šanci“ – prezentace hmyzího hotelu

Hrátky PodpoVRCHem

V centru také probíhají 4 zájmové kroužky pro děti – chovatelský, přírodovědný, teraristický a Zoohrátky se zvířátky pro menší děti. Během celého roku pravidelně tyto kroužky navštěvovalo 48 dětí. Pod vedením Milana a Michaly Raždíkové se děti z PONY kroužku podílejí na péči o poníky.

Ve vzdělávacím centru probíhala rovněž různá setkání, konference, přednášky a zasedání. Pro své jednání naše prostory využil Kraj Vysočina, Magistrát města Jihlavy, Chaloupky o. p. s., Drogerie DM, ČSOP Jihlava, Česká společnost ornitologická a další organizace. V letošním roce bylo centrum i hojně využíváno pro jednání odborných komisí UCSZOO (komise ochrany volně žijících živočichů, komise kopytníků, komise koček a opic, komise výstavby a údržby). Proběhlo zde i mezinárodní zasedání Small Mammal Tag (evropská komise pro malé savce EAZA). Ve spolupráci s fotografem P. J. Juračkou

a FotoŠkoda proběhl v naší zoo dvakrát fotoworkshop „Foto grafujeme zvířata“.

Pro širokou veřejnost jsme uspořádali cyklus přednášek Klubové večery a promítání filmů Ozvěny Ekofilmu. Pro seniory jsme uskutečnili 4 samostatné přednášky, kterých se zúčastnilo celkem 84 seniorů. Centrum PodpoVRCH jsme využívali i při akcích pro veřejnost, které jsme pořádali v zoo. Během Dne ptactva, Velikonoc, Dne Země, Dne zvířat, Adventních dílen i Večerních vánočních prohlídek si návštěvníci naše zajímavé prostory nejen prohlédli, ale mohli se i zúčastnit našich různých aktivit, výtvarných dílen, her a soutěží.

Pokračovali jsme v projektu „NE-VIDITELNÁ ZOO“, podrobněji je rozepsán v samostatném článku.

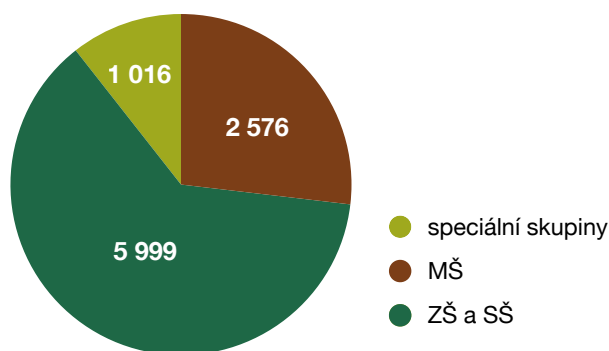
Součástí centra je několik akvárií, terárií, klecí a dalších chovatelských zařízení pro plazy, drobné savce, ryby, obojživelníky i bezobratlé. Zvířata jsou k dispozici k výukovým programům, pro činnost kroužků i během akcí pro veřejnost. Odchovali jsme mláďata gekončků nočních, pagekonů řasnatých. Stále se nám daří chov zlatohlávků nebo akvarijních ryb (tlamovců).

V centru také připravujeme podklady, plakáty a letáky k akcím a k výukovým programům. Celkem 11x byl vydán elektronický newsletter „Nahlédněte PodpoVRCH“ a 3x zpravodaj „Nahlédněte PodpoVRCH pro školy“, které jsme rozesílali na e-mailové adresy zájemcům.

Aktivní zapojení účastníků projektu „Vzdělávání zoopedagogů“

GRAF NÁVŠTĚVNOSTI CENTRA

Program a účastníci	počet	počet účastníků
Výukové programy pro školy	283	5 999
Výukové programy pro školky	133	2 576
Výukové programy pro speciální skupiny	63	1 016
Přednášky a promítání	10	195
Semináře a zasedání	11	462
Táborové dny	30	230

NOVINKY V ROCE 2016:

Ptáčci zpěváčci (pro MŠ, 1. a 2. třídu ZŠ; délka 60 min)

Kde bydlí ptáci a čím se živí? To vše se dozvíme během tohoto programu. Ukážeme si ptačí vejce i peří a poslechneme si ptačí zpěv.

Ne-viditelná zoo (pro zrakově postižené; délka 60 min)

Projdeme expozici „Africká savana“ a seznámíme se s jednotlivými zástupci našich chovaných zvířat, budeme mít možnost si osahat různé přírodniny i si vyzkoušet různé aktivity v roli některých živočichů.

Zoo na dotek (pro zrakově postižené; délka 60 min)

Během programu si při povídání o zvířatech osaháme, prohlédneme i očicháme různé přírodní materiály (krunýř želvy, kůže zvířat, ptačí vejce a peří) a seznámíme se s živými zvířaty.

Letem PLAZÍM světem (5. třída ZŠ; 90 minut)

Během programu představíme jednotlivé plazí řady a doplníme vše ukázkou živých zástupců plazů a různých přírodnin. Součástí je i prohlídka nového Tropického pavilonu.

Zvířata v ohrožení (5. třída ZŠ; 180 minut)

Putováním po kontinentech navštívíme přirozená prostředí ohrožených zvířat z celého světa. Co konkrétní druhy ohrožuje? Jakou roli v jejich ochraně hrají zoologické zahrady? Čeká nás práce s mapou, spolupráce ve skupině a návštěva zoo – součástí programu je představení vybraných druhů zvířat přímo v jejím areálu.

Pagekon řasnatý (*Rhacodactylus ciliatus*) v chovech CEV

Pochybné suvenýry aneb zločiny v divočině

(6. až 8. třída ZŠ; 150 minut)

V programu se prostřednictvím zážitkových aktivit a aktivizačních metod seznámíme s úmluvou CITES. Vysvětlíme si její význam pro obchod s ohroženými zvířaty a její dopad na náš běžný život. Dozvíme se, jaké nekalé praktiky využívají pytláci a pašeráci zvířat a jakou roli v obchodu se zvířaty hrají turisté. Společně budeme hledat možnosti, jak se chovat, abychom přispěli k zachování ohrožených druhů zvířat.

Prales na taliři (7. až 9. třída ZŠ; 150 minut)

Účastníci programu poznají význam tropických deštných lesů. Uvědomí si problémy pralesních oblastí Indonésie, které jsou důsledkem zvýšené poptávky po palmovém oleji a zakládání plantáží palmy olejné. Zamyslí se nad možnostmi řešení tohoto globálního problému vzhledem ke svému spotřebitelskému způsobu života.

SUMMARY:

In 2016, five years have already passed since the opening of the educational centre. More than 40,000 children have taken part in teaching programmes for schools and nursery schools alone over that time. The year 2016 witnessed 5,999 children from primary and secondary schools; 2,576 children from nursery schools and 147 children from special schools and classes visit us. In the autumn of 2016 we enhanced our offering of teaching programmes with 7 new ones, and teachers could choose from among 35 various programmes intended for various age brackets. We became involved in Liberec Zoo's "Education of Zoo Teachers" programme, which aims to create a methodology of three new programmes. Also, four interest circles for children take place in the centre and a PONY circle, in which children take care of ponies, takes place at the zoo. As part of EAZA's "Let it grow!" campaign we organised a school competition called "Give them a chance!". It aimed at pointing out the local biodiversity and the possibility of protecting it as well as enhancing it. In the period of the summer holidays we held 5 sessions of a suburban camp for 150 children. We organised a cycle of lectures called "Club Evenings" and the showing of Echoes of Ekofilm films for the general public. For seniors we held 4 separate lectures, which were attended by 84 people in total. We made use of the PodpoVRCH Centre, even during events for the public that we held at the zoo, and for training courses and meetings of both teachers and zoo staff.

SPONZORSTVÍ A SYMBOLICKÁ ADOPCE ZVÍŘAT

SPONSORSHIP AND SYMBOLIC ANIMAL ADOPTION

Olena Kotíková

V roce 2016 bylo uzavřeno rekordních 113 platných darovacích smluv oproti 99 z roku 2015. Adoptivní rodiče tak přispěli na chov konkrétního druhu nebo všeobecně na chov zvířat v Zoo Jihlava celkovou částkou 474 680,- Kč (což je o 114 545,- Kč více než loni). V roce 2016 bylo sponzorováno 57 druhů zvířat, nejvíce sponzorů měli ježek ušatý a bělobřichý a surikaty. V Zoo Jihlava je však chováno více než 200 druhů zvířat. Takže si jistě vybere každý to své, aniž by se o ně musel „dělit“ s někým jiným. Na své adoptivní rodiče zatím marně čekají třeba morče bolivijské, křeček velký, pelikáni, loriové, pandy červené, vlci nebo žirafy.

organizace	město	částka Kč	zvíře
Základní škola, Palachova 2189/35	Žďár nad Sázavou	3 000	pštros dvouprstý
Základní škola, 2.A	Přibyslav	1 000	ježek ušatý
Základní škola, Mládeže 3	Znojmo	5 680	tamarin pinčí
Soukromé gymnázium AD FONTES, o.p.s.	Jihlava	1 700	fenek
Základní škola a mateřská škola	Kamenice	3 100	želva ostruhatá, výřeček malý
Základní škola Benešova	Třebíč	4 000	surikata
Základní škola a mateřská škola	Štoky	1 000	ježek ušatý
Základní škola a mateřská škola, Únanov	Znojmo	1 500	fenek
Mateřská škola Vysočánek	Žďár nad Sázavou	3 000	želva ostruhatá, korela chocholatá
Základní škola, E. Rošického 2, 9. C	Jihlava	4 000	surikata
Základní škola, Leandra Čecha 860	Nové Město na Moravě	4 000	lviček zlatý
Základní škola a mateřská škola	Luka n. Jihlavou	1 100	jeřáb panenský
Základní škola	Třemošnice	7 000	rys červený
FARMEKO - Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední odborná škola, s.r.o.	Jihlava	7 000	rys evropský
Základní škola a mateřská škola	Česká Bělá	4 000	fenek
Základní škola Jana Václava Sticha-Punta	Žehušice	1 000	výřeček malý
Soukromá vyšší odborná škola sociální, o.p.s.	Jihlava	1 100	sýček obecný
Mateřská škola KAMARÁD	Nové Veselí	1 000	ježek ušatý
Základní škola	Bobrová	3 000	mangusta žíhaná

firmy	město	částka Kč	zvíře
BOSCH DIESEL s.r.o.	Jihlava	20 000	tygr sumaterský
BOSCH DIESEL s.r.o.	Jihlava	25 000	tygr sumaterský
CENTROPOL ENERGY, a.s.	Ústí nad Labem	49 000	tuleň obecný
Grafické studio Dizen design, s. r. o.	Jihlava	3 000	velemyš obláčková
Krajský výbor KSČM	Jihlava	10 000	klokan rudý
Kukabara Agency, s.r.o.	Praha 8	2 500	ledňák obrovský
Odborová organizace KOVO I. BOSCH DIESEL Jihlava	Jihlava	4 000	surikata
OVV ČSSD, Jihlava	Jihlava	4 000	kosman běločelý
Pohary.com	Jihlava	10 000	tuleň obecný
Re-Pre reklamní studio, s.r.o.	Jihlava	2 000	ovce valaška
Referentky Centra spisové a archivní služby	Jihlava	1 000	ježek ušatý
Sascha Gross - Hettich ČR k.s	Žďár nad Sázavou	5 000	lemur Kata
Služby města Jihlavy, s.r.o.	Jihlava	3 000	mýval severní
Středoevropská asociace přátel zoo (CEAF ZOO)	Plzeň	2 000	křeček velký
Studio In Lucie Svobodová a Zdeňka Cemperová	Jihlava	1 000	ježek bělobřichý
Účetní kancelář Ing. Hutař, s.r.o.	Hrotovice	3 000	nosál červený
Zastupitelky města Jihlavy	Jihlava	4 000	kočka divoká

VÝZNAMNÍ PARTNEŘI

IMPORTANT PARTNER

UNILEVER ČR, spol. s r. o.

PEPSICO CZ, s. r. o.

JIP východočeská, a. s.

HLAVNÍ PARTNER

KEY PARTNER

Pivovary Lobkowicz, a. s.
Jihlavský pivovar Ježek

jméno / osoby	příjmení	město	částka Kč	zvíře
MUDr. Martina	Bártíková	Praha	1 500	gundi saharský
Ing. Stanislav	Bock	Lysá nad Labem	1 300	leguánek modrý
Marcela	Bršlicová	Znojmo	1 000	pralesnička batiková
Marťa, Vít a Libuška	Buroňovi	Uherské hradiště	1 000	dar
Kristina	Cahová	Dobronín	1 500	bazilišek zelený
Luboš	Cacha	Horní Dunajovice	500	dar
Vojtěch	Čamek	Česká Třebová	4 000	kočka slaništní
Jana	Čemusová	Praha 4	2 000	želva ostruhatá
PhDr. Jiří	Čírtek	Praha	20 000	levhart perský
Jiří	Čírtek	Praha	10 000	kočkodan Campbellův
PhDr. Miroslava	Čírtková	Praha	5 000	kosman stříbřitý
Helena	Čurdová	Jihlava	4 000	karakal
Ing. Eva	Dawidková	Praha	5 000	kosman běločelý
Jindřiška	Dejmková	Pelhřimov	3 000	ledňák obrovský
MVDr. Šárka	Dolínková	Chotěboř	4 000	nosál červený
Jana	Dvořáková	Okříšky	1 000	morče divoké
Eliška, Anežka, Dana a Stanislav	Dvořákoví	Jihlava	2 000	jezek bělobřichý, jezek ušatý
Katka a Petr	Frolkovi	Okříšky	1 000	jezek bělobřichý
Magdaléna Margareta	Gärtnerová	Praha	4 000	kapybara
Marta	Gögeová	Pohled	2 000	vakoveverka létavá
Tomáš	Hedbávný	Šlapanov	1 000	vyřeček malý
Michaela	Horná	Velké Meziříčí	1 000	sýček obecný
Jana	Hradecká	Jihlava	1 300	varan timorský
Tomášek	Chovanec	Mor. Budějovice	1 500	bazilišek zelený
Petr	Janda	Praha	3 000	kočka slaništní
Ing. Petr	Jindra	Polná	1 000	vyřeček malý
Lenka	Jonášová	Znojmo	1 000	pralesnička batiková
Miroslava	Jurkasová	Měřín	3 000	mangusta žíhaná
RNDr. Jana	Knápková	Olomouc - Nemilany	4 000	kočka bažinná
Librek a Kryštůfek	Koneční	Kamenice	1 500	želva nádherná
Petr	Koníř	Česká Třebová	4 000	kapybara
Olga	Kopáčová	Praha	1 000	sýček obecný
Jana a Milan	Kopicovi	Světlá nad Sázavou	1 000	korela chocholatá
Radka Petra Bohuslav	Kotenová Svobodová Svoboda	Jihlava Mrákořtín	4 000	fenek
Ing. Kateřina	Koudelková	Černá v Pošumaví	4 000	surikata
Mgr. Markéta	Koutková	Praha	4 000	vydra malá
Hana a Lubomír	Královi	Chotěboř	4 000	nosál červený
Monika	Kyselová	České Budějovice	1 000	jezek bělobřichý
Jana	Martinů	Třebíč	1 000	jezek bělobřichý
Kateřina	Matoušková	Jihlava	1 500	gundi saharský
Naděžda	Mertová	Třebíč	1 000	vyřeček malý

jméno / osoby	příjmení	město	částka Kč	zvíře
Pavel	Mikeš	Peč	4 000	kosman stříbřitý
Ondřej	Mokrý	Čelákovice	4 000	babirusa
rodina	Motyková	Tehov - Kostelík	2 000	ovce domácí valašská
Petr	Mýl	Červený Kostelec	11 000	babirusa, rys červený
JUDr. Josef	Novotný	Praha	40 000	tapír jihoamerický
Lukášek	Páv	Praha	1 100	korela chocholatá
Markétka	Pávová	Praha	1 000	papoušek vlnkovaný
Miluše a Josef	Pelichovi	Slapy u Tábora	2 000	outloň malý
JUDr. Eva	Pelíkáňová	Praha	20 000	hyena žíhaná
Jana	Prachařová	Borovany	2 000	outloň malý
Libor	Přívětivý	Dačice	4 000	kočka divoká
rodina	Pumprlova	Tovačov	3 000	pštros dvoupřstý
Michaela	Rodová	Praha 5	1 000	jezek ušatý
Dana	Ryšavá	Jihlava	1 000	korálovka šedá
Johanka, Agátka a Jeník	Ryšaví	Chudčice	4 000	surikata
Verunka a Kubík	Tomšíkovi	Trnava u Třebíče		
Rostislav	Schiller	Pardubice	1 000	jezek bělobřichý
Dita	Sieberová	Polná	1 500	bazilišek zelený
Dita a Zbyněk	Sieberovi	Polná	1 300	tmorep africký
Jiří	Sikes	Humpolec	1 000	želva nádherná
Jana	Smejkalová	Jihlava	2 000	sýček obecný, jezek bělobřichý
Mgr. Jana	Sochorová	Žďár nad Sázavou	4 000	vydra malá
Hana	Sošková	Jihlava	1 000	jezek ušatý
Jiří	Stejskal	Dačice	1 000	rohátka
Marie	Svobodová	Jihlava	4 000	surikata
Agáta	Štastníková	Přibyslav	1 000	jezek ušatý
Martina	Švandová	Jihlava	4 000	manul
Karolína	Švecová	Přibyslav	1 000	sýček obecný
Jolana Václav	Tuhá Bober	Přelouč	4 000	manul
Ludmila	Ulrichová	Světlá nad Sázavou	4 000	karakal
rodina	Váňova	Třeboň	1 000	želva nádherná
Jan	Veselý	Ivančice	500	dar
rodina	Volavkova	Jihlava	1 000	korálovka
Ing. Milena	Zelená	Pelhřimov	6 000	parosníčka srdíčková, rosníčka včelí a babirusa
Milada Marie	Zemanová Lysá	Jihlava	4 000	kočka arabská
Libor a Jana	Zemanovi	Velký Beranov	3 000	pásovec kulovitý
Dagmar	Žoudlíková	Jihlava	4 000	serval

SUMMARY

A record-breaking 113 valid deeds of covenant as compared to 99 in 2015 were concluded in 2016. In this way, the adoptive parents contributed to the breeding of a particular species or in general to the breeding of animals at the Jihlava Zoo by a total amount of CZK 474,680 (which is CZK 114,545 more than last year).

In 2016, fifty-seven animal species were sponsored with the long-eared hedgehog, four-toed hedgehog and meerkats having the most sponsors.

CHOVATELSKÁ ČINNOST BREEDING ACTIVITIES

Ing. Jan Vašák

Vedoucí zoologického oddělení
Head of Animal Management Dpt.

V roce 2016 došlo k částečnému uklidnění situace po završení projektu „Zoo pěti kontinentů“. Vzhledem k užívání několika nových objektů je ale stále potřeba ladit řadu provozních problémů, které se projevují užíváním staveb. Dále bude stále potřeba dolaďovat druhové obsazení zejména v expozicích tropického pavilonu. Je třeba vycházet z podmínek a také momentální situace, jak v našich expozicích, tak i ve vývoji chovu jednotlivých druhů.

Během roku 2016 jsme zaznamenali narození 275 jedinců od 60 taxonů zvířat. Dlužno dodat, že u některých druhů jsme vázání členstvím v chovných programech a reprodukční přestávka je v těchto případech často nucená. Uhynulo naopak 229 jedinců 72 taxonů. Zde je třeba zahrnout i poměrně vysoké procento uhynulých mláďat hroznýšovců jamajských (*Chilabothrus subflavus*) narozených v roce 2015, což jsou vždy čísla, která nám počty narozených a naopak uhynulých zvířat pravidelně vychylují.

OBOŽIVELNÍCI

V chovu oboživelníků se opakovaně podařilo rozmnožovat pralesničky batikové (*Dendrobates auratus*), z dalších druhů jsme doplnili stavy u pralesniček harlekýn (*Dendrobates leucomelas*), staronovými druhy jsou pralesnička barvířská (*Dendrobates tinctorius*), pralesnička azurová (*Dendrobates azureus*) a pralesnička strašná (*Phyllobates terribilis*). Zaznamenali jsme taktéž snůšku u rosniček včelích (*Prynohyas resinifictrix*), vejce byla nicméně z velké většiny neoplozená, případně jevila velmi nízkou vitalitu.

PLAZI

V rámci vlastnických vztahů jsme byli nuceni odeslat pár krokodýlů siamských (*Crocodylus siamensis*) do Zoo Protivín. Jednalo se o chovná zvířata pocházející z odchovu Zoo Zürich. Prozatím expozičně tak máme ve stavu mladé samice. Perspektivně zvažujeme získání nepřibuzných zvířat i z dalších chovů. Vše nám nicméně ukážou výsledky analýzy DNA, které potvrdí, případně vyloučí hybridní zvířata.

Mezi dalšími druhy plazů jsme zaznamenali několik zaznamenaníhodných událostí. Tradičním druhem, který se daří pravidelně rozmnožovat, je scink šalamounský (*Corucia zebrata*), u kterých jsme zaznamenali v roce 2016 porod dvojčat. Poprvé se naopak podařilo odchovat dvojjazyčníky haitské (*Diploglossus warreni*). Z genetického pohledu je významným odchovem také hroznýš psohlavý východní (*Sanzinia madagascariensis*). Jediné narozené mládě z roku 2016 je zatím také jediným potomkem samce, který pochází ze zadržené zásilky zvířat původem z volné přírody. Jedná se tak o první mládě tohoto zakladatele v našem chovu. Obrovským příslibem do budoucna je vývoj v chovu varanů novoguinejských (*Varanus salvadori*), kde jsme zaznamenali snůšku dvou neoplozených snůšek. V těchto zvířatech je velký potenciál, varani jsou kompatibilní a jedná se prokazatelně o pár, u něhož se projevuje pohlavní aktivita. Doufáme, že úspěšná reprodukce je pouze otázkou času. Podobný vývoj jsme zaznamenali také u leguánů fidžijských (*Brachylophus fasciatus*), kde jsme rovněž zaznamenali dvě snůšky neoplozených vajec. Koncem roku jsme zaznamenali páření u krajt hnědohlavých (*Aspidites ramsayi*).

Doufáme, že v roce 2017 bychom se mohli u těchto zvířat dočkat poprvé snůšky vajec, případně odchovu mláďat. Provozně poněkud náročné je a ještě bude nucená rekonstrukce bazénů pro krokodýly, anakondy a želvy. Za plného provozu tento fakt znamená několikrát odchyty a přesuny zvířat.

Mláďata arů zelenokřídlých (*Ara ararauna*)

PTÁCI

U nandu Darwinových (*Pterocnemia pennata pennata*) jsme opět zaznamenali snůšku u našeho nově sestaveného a velmi kompatibilního páru. Otec vejce inkuboval přirozeně, jediné mládě ale bohužel uhynulo během líhnutí a rodiče už náhradní snůšku nenasadili. Úspěšný byl naopak již tradičně odchov nandu pampových (*Rhea americana*). Ve stavu kasuárů přílbových (*Casuarius casuarius*) jsme se dočkali posunu. Jeden z našich dvou samců pocházejících ze Zoo Gan Garoo v Izraeli byl doporučen do Zoo Mulhouse ve Francii. K našemu zbylému samci pak byla doporučena samice ze Zoo Jerez Frontera ve Španělsku. V roce 2017 bychom tak měli sestavit perspektivní pár, který by se mohl v příštích letech rozmnožovat.

Ve voliérě „Delta Paraná“ se podařilo dopárovat čírku skořicovou (*Anas cyanoptera*), zaznamenali jsme také hnízdění pižmavek velkých (*Cairina moschata*), vylíhnutá mláďata se ale nepodařilo odchovat do dospělosti. Nejedná se nicméně o prioritní druh této expozice. Hnízdní aktivitu jsme zaznamenali také u ibisů rudých (*Eudocimus ruber*), v hnízdech jsme ale nezaznamenali přítomnost vajec.

V expozici asijského altánu jsme zaznamenali částečný úspěch u šámy bělořtité (*Copsychus malabaricus*). Stávající pár vyvedl dvě mláďata, z nichž jedno bylo slabší konstituce a později uhynulo. Zbýlé mládě velmi dobře prospívalo, ale utrpělo nešťastně zlomeninou končetiny. Po této komplikaci bohužel uhynulo i toto mládě, které už začínalo přepeřovat do dospělého šatu.

V kolonii plameňáků růžových (*Phoenicopterus roseus*) jsme odchovávali celkem 7 mláďat od našich rodičovských ptáků. Jedno mládě se podařilo odchovat z podsazeného

Lori mnohobarvý horský (*Trichoglossus haematodus moluccanus*)

vejce dovezeného ze Dvora Králové. Navázali jsme tak na předchozí spolupráci, kdy si posléze vyměníme ptáky pro rozšíření genetického potenciálu hejna.

Poprvé v historii Zoo Jihlava jsme zaznamenali úspěšné odchovy u ar zelenokřídlých (*Ara chloroptera*), které odchovaly dvě mláďata a ar ararauna (*Ara ararauna*), kde jsme zaznamenali odchov jednoho mláděte. Úspěšně se dařilo odchovávat také lorie mnohobarvé horské (*Trichoglossus haematodus moluccanus*), takže jsme odchovy již byli schopni nabídnout dalším chovatelům.

SAVCI

Po delším čase se zdá být stabilizovaná situace ve skupině klokánů rudých (*Macropus rufus*). Nově dovezený samec funguje ve skupině bez problémů, koncem roku 2016 se u něj již začínaly projevovat náznaky pohlavní aktivity. Doufáme, že se rozmnožování tohoto druhu opět obnoví v roce 2017. Novým druhem v expozici je klokán uru (*Thylogale brunii*). Zatím je ve stavu jeden samec, který by měl být začátkem roku 2017 doplněn samicí z Menagerie de Jardin des Plantes v Paříži. Oproti roku 2015 se prozatím nepodařilo navázat na odchov kunovců tečkovaných (*Dasyurus viverrinus*). K dispozici byla pro rok 2016 skupina zvířat složená z chovného samce, dvou chovných samic, dvou mladých samců odchovaných v Jihlavě

a dvou samic ze Zoo Lipsko. Jedna z těchto samic byla starší bez předchozího reprodukčního úspěchu, jedna mladá a velmi perspektivní. Páření jsme nezaznamenali v obvyklé době (červen – srpen), ale až na konci roku (prosinec). Tento fakt lze pravděpodobně vysvětlit přechýlením zvířat na světelný režim severní polokoule. Pářily se obě chovné samice, ale při kontrole vaků jsme nezaznamenali přítomnost mláďat. Starší lipská samice pak uhynula díky přítomnosti tumoru v děloze. Jediná samice, která se nepářila, je věkově nejperspektivnější zvíře z Lipska. V prvních měsících roku 2017 tak pravděpodobně zkusíme její umístění k některému ze samců, který pářil. Novým druhem v kolekci vačnatců je vakorejsek čtyřprstý (*Dasycercus byrnei*).

Ve skupině kaloňů rodriguezských (*Pteropus rodricensis*) je sice situace i nadále nepříliš uspokojivá, nicméně se zdá, že v roce 2017 by se mohla zlepšit. Nový koordinátor pro tento druh se jeví velmi komunikativně a v závěru roku jsme se dohodli na výměně samců. Naši příbuzní samci by měli odcestovat do samčí skupiny v Zoo Praha, k našim samicím by pak měli přijít noví samci z Londýna. Jedná se o zvířata původem z přírody, čímž by naše skupina mohla produkovat velice cenné potomky pro další práci s touto populací. Ve druhé polovině roku jsme měli perspektivu dopárování našeho samce pásovice kulovitého (*Tolypeutus matacus*) ze Zoo Berlín. Transport byl bohužel na poslední chvíli zrušen kvůli výskytu ptačí chřipky, takže musíme počkat na vhodnější situaci.

Zatím neuspokojivá je situace u páru křečků velkých (*Hypogeomys antimena*), zvířata se nerozmnožují a samice způsobuje samci četná povrchová zranění. Situaci konzultujeme s koordinátorkou druhu a také úspěšnými chovateli. Pokud se nepodaří uspokojivě vyřešit situaci se stávajícím párem, zvířata by pravděpodobně měla být spojena s jinými partnery. Stabilně úspěšný je chov velemyší obláčkových (*Phloeomys pallidus*), kde patříme mezi nejuspěšnější chovatele tohoto druhu mimo jejich domovinu. Chov se stále nedařil i velemyší největších (*Phloeomys cumingi*), proto jsme se rozhodli přenechat naše zvířata Zoo Ostrava, kde se chov tohoto druhu daří. Rozmnožovat se začala skupina mladých kapybar (*Hydrochaeris hydrochaeris*), velmi dobrých výsledků se nám podařilo dosáhnout v chovu mar slaništních (*Dolichotis salinicola*).

Mara slaništní (*Dolichotis salinicola*)

U osináků afrických (*Atherurus africanus*) se podařilo sestavit perspektivní pár. Samec z odchovu Zoo Poznaň byl doplněn samicí ze soukromého chovu Klause Rennera. Doufáme, že se nám podaří tento druh v budoucnu rozmnožovat.

PRIMÁTI

Stále bohužel přetrvává problém v kompatibilitě páru outloňů malých (*Nycticebus pygmaeus*). Limitující se také zdá být situace v chovu makiů trpasličích (*Microcebus murinus*). Dá se říci, že v Jihlavě se nachází největší potenciál čistokrevných zvířat. V roce 2016 jsme zaznamenali odchov pouze jedné samice. Mladá samička narozená v roce 2015 se nerozmnožovala, další kombinace nejsou optimální věkově. V závěru roku jsme náhle ztratili nejperspektivnějšího chovného samce z pohledu věku, příbuznosti a zkušenosti v chovu. Vzhledem k nepříznivému vývoji situace jsme se proto rozhodli k návratu mladého samce deponovaného v privátu. Situace v chovu tohoto druhu není příznivá ani v dalších institucích zabývajících se chovem tohoto druhu (Praha, Plzeň). První úspěšný odchov jsme zaznamenali u nového páru lemuru rudočelých (*Eulemur rufus*). Nový pár varií červených (*Varecia rubra*) byl sestaven v roce 2015 v době říje a evidentně již nedošlo k plodnému páření. Doufáme, že tento perspektivní pár by se mohl rozmnožit v roce 2017.

Překvapení jsme se dočkali u komb jižních (*Galago moholi*). Z Kodaně jsme obdrželi dva jedince deklarované jako samce. Překvapivý tak byl objev dvou mláďat, která zdárně prospívala. Jedno z mláďat bylo od začátku drobnější a později uhynulo. Druhé se jeví velmi vitálně a ve věku pěti měsíců už dosahovalo velikosti matky. Jednalo se o samici, proto jsme se dohodli s kolegy z Prahy na výměně chovných samců, abychom vytvořili geneticky vhodnější a méně příbuzné kombinace. Dalším překvapením, tentokrát nepříjemným, byl náhlý úhyn této samice ve věku téměř půl roku. Pitevní zpráva neodhalila žádný zásadní problém. Problém jsme konzultovali s kolegy a je pravda, že v kodaňském chovu je velká mortalita mláďat i ve věku, kdy už by měla mít nejrizikovější období za sebou. Tento fakt může být způsoben úzkou genetickou základnou druhu. Po těchto událostech jsme

Kosman stříbřitý (*Callithrix argentata*)

Gibon zlatolící (*Nomascus gabriellae*)

provedli výměnu samců se Zoo Praha, takže pro příští chov bychom měli pracovat s méně příbuznou kombinací zvířat. K posunu došlo u komb ušatých (*Galago senegalensis*), kdy na konci roku došlo k transportu mladých zvířat ze Zoo Moskva. Vzhledem k veterinárním podmínkám jsme museli postupovat v součinnosti se Zoo Praha, kde jsou zvířata karanténována. Jednalo se o kombinovaný transport, kdy zvířata jsou určena pro obě zoologické zahrady (Jihlava, Praha), přičemž účelem je vytvoření tří perspektivních skupin v obou institucích. Tento krok je o to důležitější, že se jedná pravděpodobně o poslední import komb senegalských ze Zoo Moskva do EU. Zoo Moskva je v současnosti nejdůležitějším a neúspěšnějším chovatelem tohoto druhu v rámci regionu EAZA. K doplnění páru by mělo výhledově dojít také u komb Garnettových (*Otolemur garnetti*), k tomuto kroku bychom měli přistoupit v průběhu roku 2017.

Úspěšně se dále vyvíjí chov lvíčků zlatých (*Leontopithecus rosalia*), kde jsme po jednom neúspěšném porodu, kdy mrtvá mláďata musela být vybavena císařským řezem, zaznamenali další fyziologický porod. Nově sestavený pár kalimik (*Callimico goeldii*) velmi dobře harmonuje a zaznamenali jsme porod mrtvého mláděte. Předpokládáme, že během roku 2017 bychom se mohli dočkat odchovu. Uspokojivě se vyvíjí situace ve skupinách tamarinů pinčích (*Saguinus oedipus*), tamarinů žltorukých (*Saguinus midas*) a kosmanů zakrslých (*Callithrix pygmaea niveiventris*). V případě kosmanů stříbřitých (*Callithrix argentata*) se skupina rozrostla natolik, že je velmi žádoucí odeslání některých mláďat dalším chovatelům. Prozatím je zahájena komunikace se Zoo Batu Secret na Jávě, která spolupracuje s evropskými institucemi.

Po delší době se podařilo provést přesuny v rámci evropské populace mangabejů černých (*Lophocebus aterrimus*). V rámci těchto přesunů jsme odeslali do Bekse Bergen našeho samce a obdrželi dvě samice (matka a dcera) z Vratislavi. Spojování těchto zvířat je velmi komplikované vzhledem k extrémní vzá-

jenné fixaci obou samic. Po výměně samic kočkodanů Campbellových (*Cercopithecus campbelli*) skupina těchto primátů v Jihlavě stagnuje. Je otázkou, jaká je perspektiva tohoto druhu v našich chovech v budoucnu. Zvířat je velmi málo, nejsou ve vhodném věku (s výjimkou naší mladé samice) a reprodukce (pravděpodobně i díky věku zvířat) je neuspokojivá.

ŠELMY

V chovu velkých koček v současnosti procházíme ne příliš ideálním obdobím. U irbisů (*Panthera uncia*) máme doporučení nerozmnožovat stávající zvířata v letech 2016–2017. Jedna ze samic je už pravděpodobně za potenciálem reprodukce. Její poslední odchované mládě jsme zamýšleli do chovu v naší zoo, ale bohužel ve vrhu měla pouze jednoho samce. Ten je v rámci EEP doporučen do Zoo Doue la Fontaine. U levhartů cejlonských (*Panthera pardus kotiya*) jsme sestavili pár na základě doporučení koordinátora. Samice, která byla držena v Zoo Santillana, byla pod hormonální antikoncepcí. Po příchodu do Jihlavy za více než 8 měsíců dosud neměla plnohodnotný pohlavní cyklus, což nás víceméně ujišťuje v domněnce, že toto není správná cesta pro dlouhodobý a perspektivní chov. U levhartů perských (*Panthera pardus saxicolor*) jsme taktéž provedli výměnu zvířat. Odvezli jsme do Katowic naši starou samici jako expoziční zvíře a k naší mladší samici jsme přivezli ze stejné instituce samce. Ten se prozatím projevuje při spojování velmi agresivně. I v tomto případě se nejedná o optimální stav, protože samec je už 10 let starý a nemá doposud žádnou zkušenost v chovu. U tygrů sumaterských (*Panthera tigris sumatrae*) disponujeme mladou samici v optimálním věku, ale je problematické toto zvíře dopárovat, byť pouze na produkci jednoho vrhu mláďat.

Velmi úspěšný byl rok 2016 v chovu karakalů (*Caracal caracal*), kdy jsme dosáhli odchovu čtyř mláďat. Odchov se podařil také u koček arabských (*Felis silvestris gordonii*), kde patříme k nejvýznamnějším chovatelům tohoto taxonu vůbec. Po delší době se podařilo odchovat mláďata koček krátkouchých (*Prionailurus bengalensis euptilurus*). Vůbec poprvé se podařil odchov tří mláďat u koček pouštních (*Felis margarita harrisonii*). Páry se podařilo doplnit u koček bažinných (*Felis chaus*)

Vlk iberský (*Canis lupus signatus*)

Margay (*Leopardus wiedii yucatanica*)

a margayů (*Leopardus wiedii yucatanica*).

Zajímavý je vývoj v chovu medvědů malajských (*Helarctos malayanus*), kdy pár stále neharmonoval. S kolegy z Ústí nad Labem jsme se začali domlouvat na přesunech zvířat, abychom dali medvědům větší šanci na rozmnožování. Konkrétně naše samice měla být přesunuta do Ústí, kde by byla spojena s chovným samcem a dcera tohoto samce by měla být spojena s naším samcem v Jihlavě. Od podzimních měsíců však začínáme pozorovat změnu v chování zvířat, která si začínají hrát a snaží se o páření. Proto jsme se rozhodli plánované přesuny ještě pozdržet a počkat na vývoj situace. Tento náš postup schvaluje (a možné změny chování potvrzuje) i vedoucí plemenné knihy pro tento druh. Novým taxonem ve stavu je vlk iberský (*Canis lupus signatus*), do tohoto chovného programu jsme se zapojili dovozem dvou samic ze Zoo Olomouc. Pro tento poddruh vlka je veden program na úrovni EEP, největším problémem je komunikace ze strany koordinátora. Na výroční konferenci EAZA v Belfastu jsme se dotazovali vedoucího Canid and Hyaenid TAGu na další vývoj programu a vedoucí TAGu si je této situace vědom a přislíbil další vývoj. Koordinátor byl poměrně dlouhodobě nemocen, je tak otázkou, jestli tento program i nadále povede, nebo ho nahradí na postu koordinátora někdo jiný.

KOPYTNÍCI

Po ložském dovozu samice babirusy sulaweské (*Babyrousa celebensis*) jsme očekávali vývoj situace. Mladá samice začala chodit do pohlavního cyklu a ze strany samce došlo o projevy sexuálního chování. Vzhledem k tomu, že po druhém spojení páru se pohlavní cyklus nevrací, by mladá samice mohla být březí. V chovu tohoto druhu navíc předpokládáme v jarních měsících dovoz další perspektivní samice ze Zoo St. Louis v rámci GSMP (Global Species Management Plan) pro tento druh. Prozatím se nevyvíjí perspektivně spojení páru pekarí Wagnerových (*Catagonus wagneri*), kde samice, která se nerozmnožovala v Tierparku Berlín, se nejeví dobře ani v Jihlavě. S kolegy z Berlína jsme dohodnuti na případné výměně za mladou samici z jejich odchovu v průběhu roku 2017. U hrošíků liberijských (*Hexaprotodon liberiensis*) došlo bohužel k úhynu starého samce a v nejbližších letech lze očekávat v chovu tohoto druhu v naší zoo stagnaci.

V létě 2016 jsme zaznamenali první narozená mláďata u vodušek abok (*Kobus megaceros*) po mladém samci původem ze Zoo Praha.

Po delší době vyjednávání a stagnace by se snad mohla zlepšit situace u zeber Burchellových (*Equus quaga burchellii*), kdy se podařilo odchovat mladou samici a dovést nového hřebce ze Zoo Krefeld. Tento hřebec nebyl v Krefeldu kompatibilní s klisnami, což pravděpodobně souviselo s jeho

Voduška abok (*Kobus megaceros*)

příliš brzkým zařazením do skupiny klisen. Z tohoto důvodu panovala obava o jeho další možný reprodukční potenciál u nás. Hřebce se podařilo spojit se všemi čtyřmi klisnami v Jihlavě a v závěru roku jsme zaznamenali i jeho páření s dominantní klisnou.

Babirusa sulaweská (*Babyrousa celebensis*)

SUMMARY

The year 2016 saw the situation partially calm down after the completion of the "Zoos of Five Continents" project. In view of the use of several new structures, however, it is still necessary to eliminate a number of operational problems that manifest themselves through the use of the constructions.

As part of ownership relations, we were forced to send a couple of Siamese crocodiles (*Crocodylus siamensis*) to the Protivín Zoo. These were breeding animals hailing from the breeding programme of the Zurich Zoo. So, for the time being, we have young females in the register of zoo animals in the exhibit. Prospectively, we consider obtaining non-related animals from other breeding programmes as well. Nevertheless, everything will depend on the results of a DNA analysis which will either confirm or rule out hybrid animals.

By contrast, we have managed to rear giant Hispaniolan galliwaspas (*Diploglossus warreni*) for the first time. From a genetic point of view, the rearing of the Madagascar tree boa (*Sanzinia madagascariensis*) is also significant. The only born young from 2016 has so far also been the only offspring of a male that comes from an intercepted shipment of animals coming from the wild. Developments in the breeding of crocodile monitors (*Varanus salvadori*), where we recorded a clutch of two unfertilised eggs, is greatly promising for the future. We also recorded similar development as regards Fiji banded iguanas (*Brachylophus fasciatus*), where we registered two clutches of unfertilised eggs as well. At the end of the year, we recorded mating of Ramsay's pythons (*Aspidites ramsayi*).

With respect to Darwin's rheas (*Pterocnemia pennata pennata*), we again recorded a clutch of our newly formed and very compatible couple. The father incubated the eggs naturally, but the only young died during hatching and the parents did not lay a replacement clutch. By contrast, the rearing of greater rheas (*Rhea americana*) was successful as usual. We lived to see a shift in the number of southern cassowaries (*Casuarius casuarius*). One of our males originating from the Gan Garoo Zoo in Israel was recommended to the Mulhouse Zoo in France. A female from the Jerez Frontera Zoo in Spain was then recommended for our remaining male.

We have reared a total of 7 young from our parental birds in the colony of greater flamingos (*Phoenicopterus roseus*). One young was successfully reared from an egg placed under a different broody hen. The egg was brought from Dvůr Králové. We thus followed in previous cooperation as we will eventually exchange the birds to spread the genetic potential of the flock.

For the first time in the history of the Jihlava Zoo, we have registered successful rearing of green-winged macaws (*Ara chloroptera*), which reared two young, and blue-and-yellow macaws (*Ara ararauna*), where we recorded the rearing of one young. Also, rainbow lorikeets (*Trichoglossus haematodus moluccanus*) were successfully reared so we were able to offer the reared birds to other breeders.

The situation in the group of red kangaroos (*Macropus rufus*) seems to be stabilised after rather a long time. A newly brought male works in the group without problems and already began to show signs of sexual activity in late 2016. A new species in the exhibit is a dusky pademelon (*Thylogale brunii*). Compared to 2015, we have not managed to follow in the rearing of eastern quolls (*Dasyurus viverrinus*) as yet. The kowari (*Dasyercus byrnei*) is a new species in the collection of marsupials.

Although the situation in the group of Rodrigues flying foxes (*Pteropus rodricensis*) continues to be not too satisfactory, it seems that it could improve in 2017. A new coordinator for the species appears to be very communicative, and at the end of the year we agreed to exchange males. The situation with respect to the coupled Malagasy giant rats (*Hypogeomys antimena*) is unsatisfactory for the time being; the animals do not reproduce and the female inflicts numerous surface injuries on the male. We consult the coordinator of the species as well as successful breeders about the situation. If the situation with the current couple is not resolved satisfactorily, the animals should probably be coupled with different partners. The breeding of northern Luzon giant cloud rats (*Phloeomys pallidus*) is steadily successful and we rank among the most successful breeders of this species outside its homeland. The group of young capybaras (*Hydrochaeris hydrochaeris*) began to reproduce and we managed to achieve very good results in the breeding of Chacoan maras (*Dolichotis salinicola*). We succeeded in putting together a promising couple of African brush-tailed porcupines (*Atherurus africanus*).

Plameňák růžový (*Phoenicopterus roseus*)

Unfortunately, a problem in the compatibility of a couple of pygmy slow lorises (*Nycticebus pygmaeus*) still persists. Additionally, the situation in the breeding of gray mouse lemurs (*Microcebus murinus*) seems to be restrictive. It is possible to say that this presents the greatest potential of pedigree animals in Jihlava. The situation in the breeding of this species is not favourable in other institutions that are engaged in breeding this species (Prague, Plzen) either. We have recorded the first successful rearing of a new couple of red lemurs (*Eulemur rufus*). Our new couple of red-ruffed lemurs (*Varecia rubra*) was formed in 2015 in the rutting season, but as yet no fertile mating has evidently occurred.

There has been a shift as regards Senegal bushbabies (*Galago senegalensis*), as young animals were transported at the end of the year from the Moscow Zoo. In view of the veterinary conditions, we had to proceed in collaboration with the Prague Zoo, where the animals are in quarantine. The couple of northern greater galagos (*Otolemur garnetti*) should also be complemented prospectively. We should take this step in the course of 2017.

In addition, the breeding of golden lion tamarins (*Leontopithecus rosalia*) is developing successfully. A newly formed couple of Goeldi's marmosets (*Callimico goeldii*) is in very good harmony and we registered the birth of a dead young. We expect that could lead to rearing during 2017. The situation in the groups of cotton-top tamarins (*Saguinus oedipus*), red-handed tamarins (*Saguinus midas*) and pygmy marmosets (*Callithrix pygmaea niveiventris*) is developing satisfactorily. In the case of silvery marmosets (*Callithrix argentata*), the group has enlarged so much that it is very desirable to send some of the young to other breeders.

After a rather long time, transfers within the European population of black crested mangabeys (*Lophocebus aterrimus*) took place successfully. As part of these transfers we sent our male to Bekse Bergen and received two females (mother and daughter) from Wrocław. After males of Campbell's mona monkeys (*Cercopithecus campbelli*) were exchanged, the group of these primates stagnates in Jihlava.

We are currently going through a not too ideal period in the breeding of big cats. With respect to snow leopards (*Panthera uncia*), we have been recommended that we should not reproduce the current animals between 2016 and 2017. With respect to Sri Lankan leopards (*Panthera pardus kotiya*), we have formed a couple at the coordinator's recommendation. With respect to Persian leopards (*Panthera pardus saxicolor*), we have also exchanged the animals. With respect to Sumatran tigers (*Panthera tigris sumatrae*), we have a young female of optimum age but pairing the animal, albeit only for the production of one litter of young, is problematic. The year 2016 was very successful in the breeding of caracals (*Caracal caracal*) as we have managed to rear four young. Rearing of Arabian wildcats (*Felis silvestris gordonii*) has also been successful, where we are of the most notable breeders of this taxon globally. After a rather long period of time, we have managed to rear the young of leopard cats (*Prionailurus bengalensis euptilurus*). We have succeeded in rearing three young of sand cats (*Felis margarita harrisoni*) for the first time ever. We managed to complete couples of jungle cats (*Felis chaus*) and margays (*Leopardus wiedii yucatanica*). Development in the breeding of sun bears (*Helarctos malayanus*), where the couple was not in harmony, is interesting. Since the autumn months, however, we have begun to observe a change in the behaviour of the animals, which start to play and try to mate. A new taxon in the register of zoo animals is the Iberian wolf (*Canis lupus signatus*) and we became involved in this breeding programme by importing two males from the Olomouc Zoo. After last year's import of a female North Sulawesi babirusa (*Babryrousa celebensis*), we expected the situation to develop. The young female started a sexual cycle and the male showed signs of sexual behaviour. Considering the fact that a sexual cycle does not return after the second coupling of the couple, the young female could be pregnant. In addition, we expect the import of another promising female from the St Louis Zoo as part of the GSMP (Global Species Management Plan) for this species in the spring months. For the time being, the coupling of a couple of Chacoan peccaries (*Catagonus wagneri*) is not developing promisingly. The female that did not reproduce in the Berlin Tierpark does not appear good in Jihlava, either. We have agreed with Berlin colleagues on possibly exchanging it for a young female reared there in the course of 2017. As regards pygmy hippopotamuses (*Hexaprotodon liberiensis*), an old male has sadly died and stagnation can be expected in the next few years in the breeding of this species at our zoo. In the summer of 2016, we recorded the first born young of Nile lechwees (*Kobus megaceros*) after introducing a young male originating from the Prague Zoo. The situation with respect to Burchell's zebras (*Equus quaga burchellii*) could hopefully improve following a rather long period of negotiations and stagnation.

Fenek (*Vulpes zerda*)

Lviček zlatý (*Leontopithecus rosalia*)

Lemur rudočelý (*Eulemur rufus*)

Stavy zvířat k 31. 12. 2016

	Taxonů	Jedinců
savci	102	460
ptáci	62	236
plazi	57	176
obojživelníci	12	65
ryby	22	88
bezobratlí	9	64

Počty narozených zvířat v letech 2013 až 2016

	Taxonů	Jedinců
2013	55	267
2014	73	269
2015	60	346
2016	64	288

Narození v roce 2016

	Taxonů	Jedinců
savci	43	211
ptáci	9	26
plazi	12	51

Úhyny v roce 2016

	Taxonů	Jedinců
savci	45	151
ptáci	18	33
plazi	15	51

VETERINÁRNÍ ČINNOST VETERINARY ACTIVITIES

Veterinární servis je dlouhodobě smluvně zajištěn soukromým veterinárním lékařem, kterým je MVDr. Michael Horský. Do zoologické zahrady dochází pravidelně jednou denně (ve všední dny), v případě akutního problému nebo po dohodě i mimo tyto hodiny. Ve spolupráci s Krajskou veterinární sprá-

vou pro Kraj Vysočina je stanoven plán veterinární péče, se stejnou institucí jsou taktéž konzultovány kroky, které se týkají legislativy. V případě transportů mimo území EU probíhají konzultace se Státní veterinární správou v Praze.

Vyšetření zvířete	495x	Injekční aplikace léčiva	54x
Odběr vzorků (SVÚ)	416x	DDD	32x
Vakcinace zvířat	267x	Korekce paznehtů/kopyt	22x
Terapie zvířete	245x	Úprava krmné dávky	21x
Aplikace mikročipu	112x	Asanace výběhu	18x
Odčervení jednotlivce	92x	Chirurgické ošetření	17x
Odčervení skupiny	62x	RTG vyšetření zvířete	6x
Imobilizace zvířete	60x		

SUMMARY

Our veterinary services are contracted to a private veterinary surgeon, MVDr. Michael Horský. The contracted veterinarian visits the zoo once a day (on weekdays), in case of emergency, or outside of these hours, upon agreement.

In collaboration with the Regional Veterinary Administration of the Vysočina Region, a veterinary care plan has been established, and we also consulted with the same institution about legislative steps.

SPOLUPRÁCE ZOO JIHLAVA NA VĚDECKOVÝZKUMNÉ ČINNOSTI COOPERATION OF JIHLAVA ZOO IN SCIENTIFIC-RESEARCH ACTIVITIES

Mgr. Richard Viduna

ODBORNÁ ZASEDÁNÍ

Letošní rok bychom v jihlavské zoo mohli nazvat i rokem „jednacím“. Postupně se zde ke svým zasedáním sešlo 11 z 19 „zvířecích“ odborných komisí UCSZOO. Navíc jsme též hostili i pololetní setkání jedné poradní skupiny EAZA.

Maraton setkávání začal již zimě, kdy se u nás 23.–24. 2. 2016 ke svému zasedání sešla obnovená UCSZOO Komise pro ochranu fauny ČR a SR, kterou koordinuje náš kolega Martin Maláč. Během prvního dne se zaměstnanci sedmi členských zoo navzájem informovali a diskutovali o svých projektech a dalších aktivitách, které se týkají například želv bahenních, chřástalů polních, orlů skalních, sýslů obecných či rysů karpatských. Druhý den jsme věnovali lehce adrenalínové terénní exkurzi do nedaleké opuštěné štoly v P PP Květnice, která slouží jako zimoviště letounů.

Jako druhé proběhlo 16.–18. 3. 2016 společné zasedání UCSZOO komisí pro žirafy, antilopy, koňovité a vzácná plemena domácích zvířat. Za přítomnosti značného počtu zoologů, chovatelů i dalších pracovníků českých a slovenských zoo se zde po tři dny probíralo široké spektrum témat, z nichž si namátkou dovolím jmenovitě zmínit problematiku taxonomie žiraf, nových „safari“ výběhů v Olomouci a Ostravě či značné chovatelské hodnoty československých stád zeber stepních. Patrně největší akcí bylo 5.–8. 4. 2016 společné zasedání UCSZOO komisí pro malé kočky, velké kočky, poloopice, kosmanovité, starosvětské primáty a gibony a lidoopy. Během čtyř dní přeplněných prezentacemi týkajících se jednotlivých skupin zvířat se zde vystřídalo bezmála 100 účastníků nejen ze světa zoologických zahrad, ale také několik sou-

kromých chovatelů či studentů vysokých škol. Mimo odborných témat jsme si našli čas i na tradiční večerní cestovatelská promítání a závěrečný neformální společenský večer, tentokrát spojený s grilováním, umožňující zejména novým kolegům se lépe zařadit do velké „kočkoopič“ rodiny. Pro jihlavskou zoo z tohoto setkání vyplynul i nemalý závazek do budoucna převzetím pozice koordinátora UCSZOO Komise pro velké kočky Janem Vaškem, po tragicky zemřelém panu zoologovi Petru Luptákovi.

Jako velké finále jsme hostili 18.–22. 5. 2016 pololetní setkání EAZA Small Mammal TAG, tedy mezinárodní poradní skupiny pro malé savce, která svým záběrem zastřešuje téměř 70 % existujících savčích taxonů, které jsou nebo by mohly být drženy či chovány v členských zoologických institucích. Návštěvu si nenechalo ujít téměř 50 odborníků z 11 evropských států. Nabitý program rozdělený do sekcí se skládal jak z detailního seznámení s aktuální situací jednotlivých chovných programů, tak z prezentací z oblasti chovatelství, ochrany a terénních výzkumů i studijních či poznávacích cest. Během jednoho odpoledne jsme kolegy také seznámili s naším městem při prohlídce jihlavského podzemí a návštěvy Pivovaru Jihlava. Součástí této významné akce již tradičně bývají kromě vlastní prohlídky hostitelské zahrady i exkurze do dalších zoo, aby především zahraniční účastníci získali širší přehled o podobě takovýchto zařízení v dané zemi. Letošní exkurze směřovaly do Zoo Plzeň a do Zoo Praha, které se chovem malých savců také intenzivně zabývají. I tentokrát jsme se do budoucna zavázali k další intenzivní spolupráci zvolením Richarda Viduny místopředsedou tohoto TAGu.

Účastníci pololetního setkání EAZA Small Mammal TAG

Noční monitoring chřástalů polních

Zasedání probíhala v centru PodpoVRCH

CHOVNÉ PROGRAMY

V současnosti jsou rozlišovány tři typy mezinárodních chovných programů, a to Evropský program pro ohrožený druh (EEP), Evropská plemenná kniha (ESB) a monitorovaný taxon (MON-P). V roce 2016 jsme v této oblasti učinili významný posun, protože kromě vlastní chovatelské spolupráce v rámci všech výše uvedených typů programů, nově Jan Vašák přímo řídí EEP pro kočky slaništní (*Leopardus geoffroyi*) a ESB pro krokodýly siamské (*Crocodylus siamensis*) a Richard Viduna získal ke stávajícímu MON-P pro osináky africké (*Atherurus africanus*) i vedení EEP pro klokánky králikovité (*Bettongia penicillata*).

TERÉNNÍ VÝZKUM

V rámci spolupráce s CHKO Beskydy a Zoo Plzeň jsme se aktivně zapojili do dvou projektů.

Prvním bylo zimní Mapování velkých šelem v Beskydech, které proběhlo na konci února 2016, a jehož hlavním účelem je pátrání po pobytových znacích velkých šelem. Při vlastním pohybu v náročném horském terénu se však účastníci soustředí i na ostatní zvláště chráněné druhy živočichů. Na námi procházených trasách jsme bohužel přítomnost velkých šelem nezaznamenali, nicméně jsme však přímým pozorováním potvrdili přítomnost kriticky ohroženého puštíka bělavého středo-evropského (*Strix uralensis macroura*).

S plzeňskými kolegy jsme zejména kvůli získávání vlastních dovedností pro zamýšlené budoucí regionální aktivity během května až července 2016 opakovaně vyrazili na monitoring silně ohrožených chřástalů polních (*Crex crex*) v rámci projektu Ochrana chřástala polního, a to konkrétně do lokalit ve Slavkovském lese a na Šumavě. Náročná je zejména často celonoční část monitoringu zaměřená na lokalizaci a případný odchyt, získání biometrických údajů a okroužkování tokajících samců. Denní odpočinková část je vyčleněna pro seznámení se s lokalitami a vytipování potencionálních tokanišť. Během tří monitorovacích víkendů a téměř dvou desítek úspěšných odchytů jsme se toho hodně naučili.

SUMMARY

This year, 11 of the 19 Union of Czech and Slovak Zoological Gardens (UCSZOO) "animal" specialist committees met for their sessions at the Jihlava Zoo, and we also hosted a mid-year meeting of one advisory group of the EAZA. On 23-24 February 2016, the renewed UCSZOO Committee for Protection of the Fauna of the Czech Republic and Slovak Republic, which is coordinated by our colleague Martin Maláč, met for their session. On 16-18 March 2016, a joint session of the UCSZOO Committees for Giraffes, Antelopes, Equidae and Rare Breeds of Domestic Animals took place. The biggest event was a joint session of the UCSZOO Committees for Small Felids, Large Felids, Prosimians, Callitrichids, Old World Monkeys and Gibbons and Great Apes, held from 5-8 April 2016. A considerable commitment into the future for the Jihlava Zoo also resulted from this meeting as Jan Vašák took over the position of coordinator of the UCSZOO Commission for Large Felids. As a grand finale, we hosted a mid-year meeting of the EAZA Small Mammal TAG, i.e. an international advisory group for small mammals, from 18-22 May 2016. Also this time, we made a commitment for the future to further intensive cooperation by electing Richard Viduna Chairman of this TAG.

In addition to own breeding cooperation within all types of breeding programmes, Jan Vašák newly directly manages the EEP for Geoffroy's cats (*Leopardus geoffroyi*) and ESB for Siamese crocodiles (*Crocodylus siamensis*), and Richard Viduna was put in charge of the EEP for brush-tailed bettongs (*Bettongia penicillata*) in addition to his current MON-P for African brush-tailed porcupines (*Atherurus africanus*).

As part of the cooperation with the Beskydy Protected Landscape Area and the Plzeň Zoo, we became actively involved in two projects – a winter Survey of large carnivores in Beskydy, the main purpose of which is to search for signs of stay of large carnivores, and the monitoring of severely endangered corn crakes (*Crex crex*) in the spring as part of the Protection of the Corn Crake project, focusing on locating and possibly catching them, the acquisition of biometric data and ringing of displaying males.

VÝSTAVBA A ÚDRŽBA CONSTRUCTION AND MAINTENANCE

Jiří Zita

Vedoucí oddělení výstavby a údržby

Head of Construction and Maintenance Dtp.

Začátek roku 2016 byl ve znamení dokončení venkovní expozice vlků včetně nově vybudovaného stravovacího zařízení v lokalitě severovýchodně od africké vesnice Matongo. Součástí tohoto projektu bylo i celkové citlivé architektonické ztvárnění zpevněných ploch, ochranného zábradlí a venkovního sezení, vyhlídek a herních prvků tak, aby celkově zapadlo do kontextu zahrady. V jarních měsících jsme započali s rekonstrukcí topného systému a elektroinstalace v pavilonu šelem. Tato rekonstrukce spočívala v kompletní výměně podlah a podlahového topení. V pavilonu byl nainstalován i nový plynový kotel. Došlo ke kompletnímu úklidu půdního prostoru nad pavilonem šelem a v těchto prostorách jsme provedli trasování silnoproudých kabeláží, které byly přivedeny do nového silového rozvaděče. Při budování inženýrských sítí k novým objektům projektu Zoo pěti kontinentů (Asijský pavilon, Tropicový pavilon) byla neúměrně narušena kontinuita zastaralé asfaltové spojovací komunikace mezi dolní pokladnou a Tropicovým pavilonem. Tuto jsme pod tíhou okolností nahradili novou komunikací z kamenných odseků.

Naše údržba se podílela na výstavbě nového mola ve venkovní expozici tuleňů. Molo bylo koncipováno v těsné blízkosti vodní plochy tak, aby měl návštěvník perfektní výhled na celou expozici. Vně expozice jsme osázeli i zeleň vedle obvodové stěny butiku, čímž jsme docílili rozčlenění jednotvárné plochy fasády.

Podarilo se nám vyčlenit i finance na dobudování venkovního klecového systému umístěném ve staré budově Modety Style, propojili jsme klecový systém uvnitř budovy s venkovním a vytvořili tak vhodné podmínky pro zvířata v chovatelském zázemí. Na lesní stezce jsme vystavěli novou voliéru pro krkavce, konstrukce je subtilní, ocelodřevěná, aby nenarušovala přírodní ráz. Rovněž jsme vlastními silami dobudovali venkovní výběh pro tapíry a kapybary. V něm jsme kompletně přetěsnili venkovní bazén, do zelené plochy jsme zabudovali závlahový systém, osadili novou zeleň, založili nový travní porost a namontovali novou vjezdovou bránu.

Souběžně s výše uvedenými činnostmi jsme zadali vypracování projektové dokumentace pro územní a stavební řízení na výstavbu nové expozice pro tasmánské čerty (dábly medvědotivé). Vystavíme dva venkovní výběhy na ploše cca 300 m² s příslušným zázemím pro zvířata i ošetřovatele. Ve výběžích budou instalovány i malé vodní plochy. Expozice bude dokončena v jarních měsících roku 2017 a návštěvník jistě ocení celkovou koncepci výběhů v prudkém svahu. Za zmínku stojí rovněž renovace nebo kompletní výměna rákosové střechy stáje pro poníky na shetlandském ostrově, příštíšeskú a vyhlídek u vodních ptáků či lemuru.

V podzimních měsících jsme ještě rozjeli projekt vybudování kontejnerových WC pro veřejnost naproti Australské farmě. Zahrada se za poslední roky obrovsky rozrostla a logickým vyústěním této expanze bylo vybudování nového sociálního zařízení zapadající do kontextu kolem Australské farmy. V plánu jsme měli taktéž opravu střechy v zázemí pro lemury spojenou s výměnou nefunkčních střešních světlíků. Při této rekonstrukci jsme pod vlivem okolností byli nuceni vyměnit celý střešní plášť včetně krovu.

Nová střecha stáje shetlandských poníků

Dokončená expozice vlků iberských

Vyhlídkové molo u bazénu tuleňů

Interiér Hospůdky u vlka

Vnitřní vybavení chovatelského zázemí

V samotném závěru roku jsme ještě naplánovali práce s vybudováním nové vrtané studny na louce vedle poníků. Zabýváme se s výhledem do budoucna koncepcí vodního hospodářství, a proto posílením vrtu v horní části zahrady získáváme další tolik potřebný zdroj užitkové vody k naplnění vodojemu, z něhož dotujeme vodu do vodních ploch v celé zoologické zahradě. Na závěr podzimní dekády jsme ještě rozpracovali stavbu nového jezírka v lokalitě japonské zahrady. Toto malé dílo bude splňovat veškeré nároky na čistotu vody, bude osazeno potřebnou filtrační technologií, zelené prostranství kolem jezírka bude zavlažováno.

Závěrem mi dovoluji zmínit činnosti, které středisko údržby zahrnuje. Jsou to drobné opravy zábradlí a jejich výplní, opravy laviček, stolů, dřevěných palisád, vyhlídek, výměny rozbitých prosklených výplní, opravy propadlých komunikací. Je to práce rozmanitá, staráme se rovněž o kompletní dopravu a mechanizaci, zásobování materiálu a krmivem pro

zvířata, údržbou strojového parku i na zahradnickém úseku. Zajišťujeme zahradní úpravy, údržby komunikací a zpevněných ploch. Koordinujeme rovněž kompletní předprojektovou a projektovou přípravu včetně příslušných výběrových řízení a následných činností spojených s vydáním stavebních povolení a kolaudací. Pro mne je velice důležitá provázanost a oddanost lidí, se kterými výše uvedené akce dotvším. O tom, že se nám to daří uspokojivě, svědčí i obrovská návštěvnost za rok 2016. Nebojím se prohlásit, že z těch menších a středních zahrad sdružených v Unii českých a slovenských zoologických zahrad jsme jednou z nejnavštěvovanějších. Pro nás je to příměr povzbudivý, ale také velice zavazující.

Práce ve výběhu tapirů

SUMMARY:

A wolf exhibit including a new catering facility was completed in early 2016. Furthermore, the renovation of the heating system and wiring in the carnivore pavilion began. The continuity of surrounding asphalt paths was disrupted during the building of utility lines to the new Asia pavilion and the Tropical Pavilion and, therefore, it was replaced by a new road made of cut-off stones. The Maintenance Department built a new pier at the outdoor seal pool. An outdoor cage system was successfully finished in the breeding facilities. The department built a new aviary for ravens on the forest trail and adapted the outdoor enclosure for tapirs and capybaras. Following the preparation of design documents for the planning and building permit procedures concerning the construction of a new exhibit for Tasmanian devils, the construction of it commenced.

In the course of the year, the renovation of reed roofs throughout the zoo grounds, the restoration of the roof on the lemur sleeping quarters took place and, at the end of the year, the construction of new toilets for visitors and of a new lake in the Asian garden took place.

The Construction and Maintenance Department coordinates pre-project and project preparations including selection procedures and activities associated with the issue of building permits and certificates of occupancy.

ZAHRADNICKÁ ČINNOST

GARDENING ACTIVITIES

Ing. Jiří Štorek

Vedoucí zahradnického úseku
Head of Gardening Dpt.

Počátek roku 2016 probíhal pro zahradní úsek především ve znamení likvidace kůrovcové kalamity. V důsledku napadení kůrovcem jsme museli odstranit z areálu zoo téměř padesát suchých smrků. Vzhledem k tomu, že se stromy nacházely vesměs v těžce přístupných místech na svazích, jimiž je zoo obklopena, nebylo možné použít k odstranění vytěženého dřeva jakoukoliv mechanizaci. Dřevo bylo proto těženo pomocí „stromolezců“ a následně ručně dopravováno na místa, která umožnila jeho odvoz na skládku. Dále probíhalo kácení a úpravy korun stromů, které nevyhověly požadavkům tahových zkoušek. Jejich dřevo jsme použili k dovybavení výběhu a objektů pro zvířata, větve byly použity na okus.

V průběhu celého roku jsme se potýkali s úpravami osázení nově otevřeného Tropicckého pavilonu rostlinami (otevřený koncem roku 2015). Ne všem rostlinám vyhovují stávající teplotné, světelné a vlhkostní poměry v atypické stavbě, a tak jsme po celý rok nahrazovali rostliny vhodnějšími, upravovali výsadbové záhony, měnili substráty za vhodnější a osazovali betonové atrapy stromů epifytními rostlinami. Dá se říct, že bude ještě nějaký čas trvat, než se poměry pro rostliny ustálí tak, aby splňovaly estetické záměry a zároveň vyhověly i vystavovaným zvířatům.

V průběhu roku probíhala v areálu zoo náhradní výsadba za pokácené stromy. Výsadbu prováděl Magistrát města Jihlavy – odbor životního prostředí. Na vybrané lokality bylo vysazeno 36 většinou kontejnerovaných sazenic stromů o obvodu kmene 12–14 cm následujících druhů: javor mléč (*Acer platanoides*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), třešeň ptačí (*Prunus avium*), vrba bílá (*Salix alba „Tristis“*), habr obecný (*Carpinus betulus*), jedle bělokora (*Abies alba*), modřín opadavý (*Larix decidua*), jedle ojínená (*Abies concolor*), jedlovec kanadský (*Tsuga canadensis*), a staré odrůdy ovocných stromů hrušňů a jablek.

Kromě každoročně se opakujících prací, jako je běžná údržba zeleně, úklid komunikací apod., se zahradníci podíleli na vybavování výběhů parkosy a na opravách oplocení výběhů. Nejvíce práce nám zabrala obnova výběhu tapírů a kapybar, kde bylo třeba provést terénní úpravy, opravy oplocení a rekon-

strukci travního porostu celého výběhu. Také jsme ve výběhu vybudovali kamenný val, který zabraňuje zvířatům v přístupu ke sklům na vyhlídce z Tropicckého pavilonu a zároveň nepřekáží návštěvníkům zahrady ve výhledu. V podzimních měsících jsme ve výběhu nechali založit automatické zavlažování celé plochy. V expozici tuleňů jsme vytvořili záhon s různými druhy travin, ve svažitém výběhu vlků jsme se podíleli na zbudování přírodních odpočívadel pro zvířata a vytvořili jsme kromě jiného i záhon s jarními cibulovinami poblíž výběhu lemuru. Celý podzim byl spojen s úklidem spadaného listí a zároveň s tím jsme započali s generální rekonstrukcí asijské zahrady, tj. terénní úpravy, vytvoření nového jezírka s možností zimování okrasných ryb, vybudování účinné filtrace vody a rozvo-

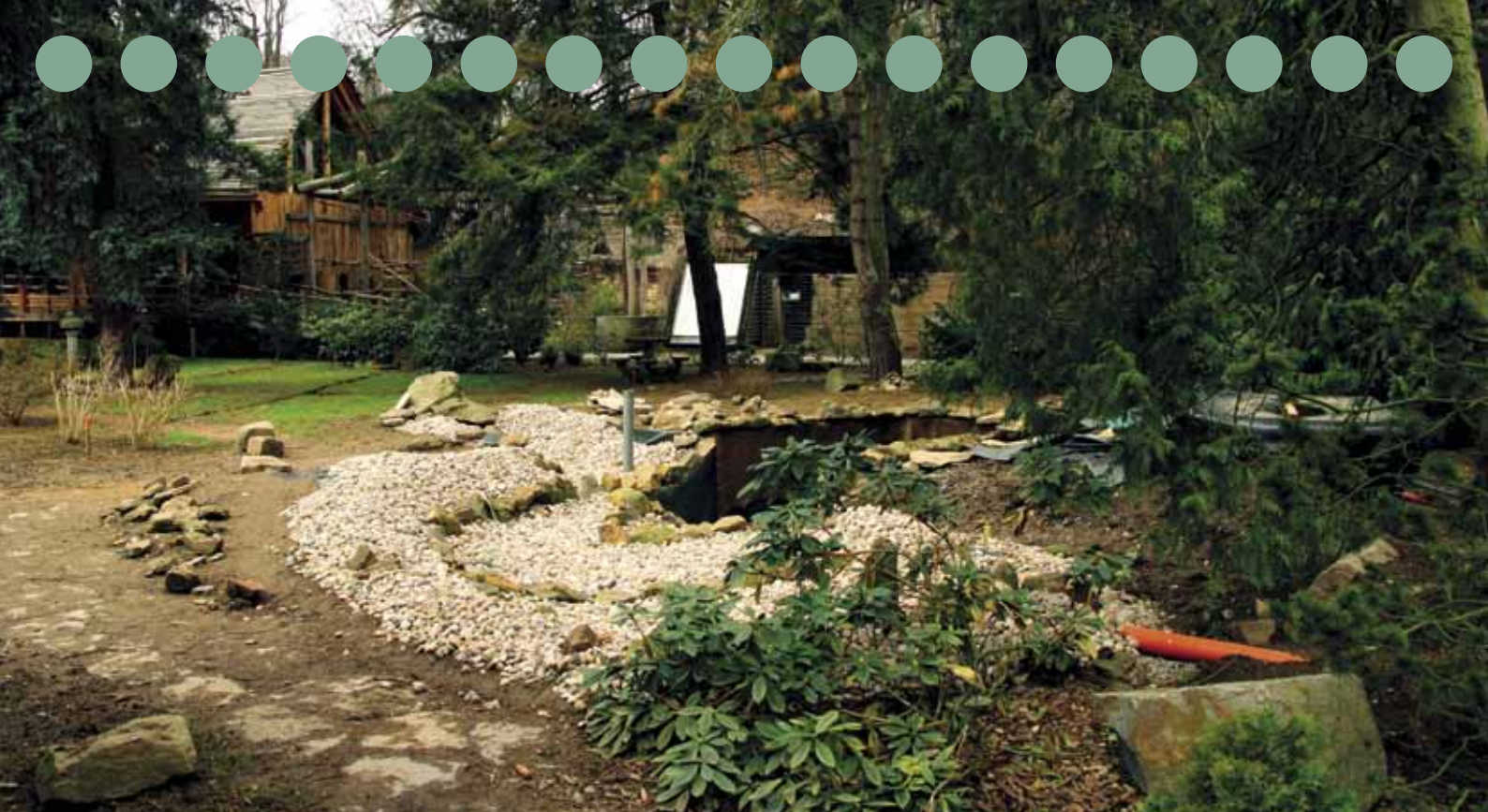
Výsadba stromů

Nově osázený Tropiccký pavilon

du automatického zavlažování. Práce však díky nástupu mrazivého počasí nemohly být dokončeny do konce roku a bude tedy třeba je na jaře následujícího roku zdárně dokončit, a to včetně výsadby rostlin a stromů.

Na závěr bych rád poděkoval všem, kteří nám po celý rok pomáhali, a doufám, že jsme aspoň trochu přispěli k letošní rekordní návštěvnosti.

Nové jezírko v asijském parčíku Hokkaidó – výstavba a osazování

Revitalizace Jihoamerického výběhu – průběh prací a finální výsledek

SUMMARY

The beginning of 2016 was for the gardening section mainly marked by the elimination of a bark beetle outbreak. As a result of the bark beetle infestation, we had to remove almost fifty dry spruces from the zoo grounds. Replacement planting for the trees that had been felled took place on the zoo grounds in the course of the year. The planting was done by the Municipal Authority of Jihlava – Environmental Department. Thirty-six mostly containerised tree seedlings with a tree girth of 12–14 cm were planted at selected sites. Throughout the year we struggled with adjusting planting the newly opened tropical pavilion with plants. In the seal exhibit we created a bed with various grass species; in the sloping wolf enclosure we participated in building natural rest areas; we renewed grass cover in the enclosure of tapirs and capybaras, and we created a bed with spring bulbous plants near the lemur enclosure. In addition to works that repeat annually, such as routine maintenance of greenery, cleaning of roads and paths, clearing of fallen leaves, etc., the gardeners took part in equipping the enclosures with stumps and in repairing the fencing of the enclosures.

ÚČAST NA MEZINÁRODNÍCH KONFERENCÍCH A NA ZASEDÁNÍCH ODBORNÝCH KOMISÍ PARTICIPATION AT INTERNATIONAL CONFERENCES AND PROFESSIONAL COMMITTEE SESSIONS

World Association of Zoos
and Aquariums | **WAZA**
United for Conservation®

WAZA Annual Conference

Puebla, Mexiko,
9.–13. října 2016
Účast: Eliška Kubíková

UCSZOO
UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD

Komise pro plazy a obojživelníky UCSZOO

Zoo Praha, ČR,
27.–28. ledna 2016
Účast: Martin Maláč, Lubomíra Ševčíková,
Petra Škárková

Ekonomická komise UCSZOO

Zoo Brno, ČR,
14.–16. června 2016
Účast: Hana Krejčová, Eva Hyršová,
Jana Švantnerová

Vzdělávací a marketingové komise UCSZOO

Zoo Košice, SR,
12.–14. září 2016
Účast: Martina Berková, Pavla Jarošová,
Eliška Kubíková, Radka Vaňková

Komise pro papoušky UCSZOO

Zoo Ostrava, ČR,
18.–19. října 2016
Účast: Pavel Hájek, Bohumír Chytil, Richard Viduna

Komise pro ploutvonožce a ryby UCSZOO

Zoo Bojnice, SR,
19.–20. října 2016
Účast: Pavel Hájek, Bohumír Chytil, Richard Viduna

Komise pro evidenci zvířat a transporty zvířat UCSZOO

Kostelec nad Černými lesy, ČR
2.–3. listopadu 2016
Účast: Richard Viduna

Komise výstavby UCSZOO

Zoo Jihlava, ČR,
9.–11. listopadu 2016
Účast: Jiří Zita

Konference IZE

Buenos Aires, Argentina,
18.–22. října 2016
Účast: Eliška Kubíková

Tropical Biodiversity Conservation Conference

Chapingo, Mexiko,
5.–7. října 2016
Účast: Eliška Kubíková

EAZA Annual Conference

Zoo Belfast, Velká Británie,
20.–24. dubna 2016
Účast: Jan Vašák, Richard Viduna

EAZA Barriers and Benefits WorkshopB

Zoo Wrocław, Polsko,
25.–29. dubna 2016
Účast: Michaela Brumovská, Petra Škárková

OSTATNÍ

1st European Tasmanian Devil Husbandry Workshop

Zoo København, Dánsko,
14.–15. dubna 2016
Účast: Richard Viduna

Odborný seminář Výživa a poruchy metabolismu v chovu malých přežvýkavců v zoo

Zoo Vyškov, ČR,
28.–29. dubna 2016
Účast: Marek Dohnal, Martin Slepica

PRACOVNÍ VÝROČÍ EMPLOYMENT ANNIVERSARY

Eva Vytisková
chovatelka
15 let v Zoo Jihlava

Pavel Dvořák
truhlář
10 let v Zoo Jihlava

Silvie Jonáková
pokladní, na mateřské dovolené
5 let v Zoo Jihlava

RNDr. Iva Vilhumová
zoodesigner
5 let v Zoo Jihlava

Eliška Kovárníková
uklízečka
5 let v Zoo Jihlava

Martina Pařízková
pokladní, na mateřské dovolené
5 let v Zoo Jihlava

Ing. Michal Ryneš
propagace
5 let v Zoo Jihlava

Ing. Hana Spudilová
hlavní účetní, na mateř. dovolené
5 let v Zoo Jihlava

Bc. Barbora Šmídová
zahradnice, na mateř. dovolené
5 let v Zoo Jihlava

Mgr. Radka Vaňková
zoopedagog
5 let v Zoo Jihlava

Mgr. Pavla Jarošová
nejlepší pracovník 2016

Ocenění nejlepší pracovník

Od roku 2013 uděluje statutární město Jihlava na základě návrhu vedení organizace ocenění Nejlepší pracovník. Společně s dalšími navrženými pracovníky z ostatních příspěvkových organizací města Jihlavy přebírají ocenění z rukou primátora města Jihlavy v prostorách radnice při společenské akci s kulturním programem. V roce 2016 byla oceněna Mgr. Pavla Jarošová, zoopedagog, vedoucí oddělení vzdělávání.

VÝBĚR Z AKCÍ ODDĚLENÍ MARKETINGU A VZDĚLÁVÁNÍ V ROCE 2016

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ EXPOZICE VLKŮ CEREMONIAL OPENING OF THE WOLF EXHIBIT

Martin Maláč

V pátek 3. června jsme otevřeli novou expozici vlků a na ni navazující prostor Hospůdky u vlka. Již celý den před výběhem probíhal zábavný program plný soutěží a her na vlčí téma zejména pro nejmenší z návštěvníků. Později odpoledne následoval samotný slavnostní ceremoniál. Dělo se tak za účasti ředitelky zoo Ing. Elišky Kubíkové, primátora statutárního města Jihlava PaedDr. Ing. Rudolfa Chloupeka, dodavatele stavby Václava Vrábela a projektanta Ing. Petra Krejčíříka. Protože vlky má většina obyvatel ČR spojené s pohádkou Červená Karkulka, nechyběla ani ona, přítomný byl i myslivec a hlavně všemu přihlížel velký počet návštěvníků. Protože expozice vlků odkazuje i k historickému doložení v jihlavské oblasti a starým důlním dílům, nechyběly ani děti v historických havířských oblecích. Po úvodních proslovch pan primátor s paní ředitelkou rozbili několik kamenů, než se jim podařilo za potlesku přihlízejících najít „stříbrnou rudu“. A protože vlci jsou předky všech plemen domácích psů, přichystali jsme na tento den pro všechny ještě jedno překvapení. Policejní kynologové z Jihlavy předvedli ukázky výcviku a práce služebních psů, včetně vyhledávání drog nebo zadržení pachatele trestné činnosti.

Po skončení ukávek policejních psů se pak již šli všichni nedočkavě podívat na dva sourozence vlků iberských a poté i na stylové staročeské jídlo do nového občerstvení. Oba vlčí bratři pocházejí ze Zoo Olomouc, starší se narodil v roce 2010, mladší v roce 2011. Pro chov tohoto poddruhu vlka jsme se rozhodli především proto, že jsme chtěli ukázat návštěvníkům klasicky, až archetypálně zbarvený a vypadající poddruh evropského vlka. Zároveň jsme chtěli naplnit i chovatelské a ochranné poslání zoo. Vlk iberský (*Canis lupus signatus*) se k tomuto záměru velmi nabízel. Jednak jde v současnosti ve volné přírodě asi o nejhroženější poddruh evropského vlka, jednak nám pro začátek našeho chovu nabízela dva sourozence olomoucká zoo.

Primátor Jihlavy PaedDr. Ing. Rudolf Chloupek
a ředitelka zoo Ing. Eliška Kubíková hledají „stříbrnou rudu“

Vlk iberský je trochu menší než středoevropský vlk a na rozdíl od něj žije spíše v párech a menších rodinách, než ve velkých smečkách. Tento poddruh dříve obýval skoro celý Iberský (Pyrenejský) poloostrov – Portugalsko, Španělsko, část jihozápadní Francie. Dnes přežívá v hornatých oblastech severozápadního Španělska na několika málo ostrůvcích svého původního areálu. Oba vlci si zpočátku předvádějí svoji dominanci a docházelo k pravidelným šarvátkám, při nichž si několikrát vyměnili role α a β zvířete. V současnosti si však role již ustálili a k drobným potyčkám dochází spíše jen při krmení.

Celá expozice vlků se nachází v relativně prudkém západně orientovaném svahu ve spodní části zoo vedle občerstvení ZanziBAR a v sousedství výběhu rysů. Celý výběh je oplocen vysokým pletivem s několikanásobnou ochranou, včetně protipodhrabového pletiva a elektrického ohradníku. V horní části se nachází přístřešek pro zvířata, jinak je výběh rozdělen na dvě nesejné velké části. Celá expozice maximálně využívá terénu i místní vegetace přirozeně zmlazujícího listnatého lesa. Návštěvnícká část se nachází na terénní terase, která je

vydlážděná a na které je vyhlídka do expozice v podobě těžní věže. Na ni navazuje výsypka kamenů s prolézačkou ve formě tunelu pro děti, důlním vozíkem a vydřevenou důlní chodbou. Celému prostoru vévodí dřevěný srub, ve kterém je zařízena stylová Hospůdka u vlka. Její vnitřní prostory skýtají možnost pozorovat vlky ve výběhu skrze okna srubu. Prostor před budovou pak nabízí návštěvníkům možnost najíst se v teplých měsících i venku na masivních lavicích a stolech. V tomto občerstvení navíc nabízíme stylová česká a zálesácká jídla, která korespondují s charakterem a geniem loci celé expozice. Expozice vlků byla postavena koncem roku 2015 v rámci dvou stavebních investic. První z nich je občerstvení s rozpočtem cca 1 900 000,-Kč, druhou samotná expozice vlků s vyhlídkou a dolem s částkou cca 1 987 000,- Kč. Začátek stavebních prací byl v září 2015.

SUMMARY

The opening ceremony for the new wolf exhibit at the Jihlava Zoo was held on 3 June 2016. In addition to the Director of the zoo, the Mayor of the town of Jihlava and representatives of the construction project, a large number of people gathered for the event. A rich accompanying programme was prepared for children throughout the day. The actual opening ceremony took place stylishly with the character of Little Red Riding Hood and a huntsman, characters from a Czech fairy tale in which a wolf figures. This was followed by displays of the work of police dogs by police dog handlers from Jihlava. The new exhibit of Iberian wolves consists of two parts: the actual enclosure for two male Iberian wolves (*Canis lupus signatus*) with a vantage point in the form of a historical silver mine and a stylish refreshments establishment called "Hospůdka u vlka" (Wolf's Pub). The exhibit unit primarily comprises wooden structures with maximum use being made of the terrain and a broadleaved forest in the surroundings, and the refreshments area and the replica of the mine including mine carts refer to the mining tradition of the town of Jihlava.

ŽENA REGIONU KRAJE VYSOČINA 2016

Na zámku ve Světlé nad Sázavou byly pondělí 6. června 2016 vyhlášeny výsledky tradičních anket Kraje Vysočina. Jednou z nich je Žena regionu Kraje Vysočina. Ocenění si převzaly výjimečné ženy, o jejichž pořadí rozhodovali obyvatelé Kraje Vysočina.

Mezi 16 nominovanými ženami různých profesí byla i ředitelka Zoo Jihlava Ing. Eliška Kubíková. Umístila se na druhém místě za vítězkou Marií Gregorovou, zakladatelkou sdružení Sdílení, třetí byla krajská radní pro oblast školství, mládeže a sportu Jana Fialová.

Hejtmán Kraje Vysočina MUDr. Jiří Běhounek a Ing. Eliška Kubíková

ZOO JIHLAVA NA PRVNÍM MÍSTĚ V SOUTĚŽI BÍLÝ SLON

V prestižní soutěži Bílý slon občanského sdružení Česká ZOO vyhrála Zoo Jihlava první místo v kategorii „Savci“ za úspěšný odchov vačnatců kunovců tečkováných.

Slavnostního předávání cen 22. ročníku soutěže se za jihlavskou zoo zúčastnila ředitelka Ing. Eliška Kubíková a zoolog Ing. Jan Vašák. Vše se odehrálo 20. dubna 2016 v prostorách Kapucínského kláštera ve Fulneku.

Kunovci tečkovaní (*Dasyurus viverrinus*) jsou velmi vzácní masožraví vačnatci příbuzní třeba dlablu medvědovitému, zvanému tasvánský čert, nebo vyhubenému vakovlkovi. V Austrálii byli vyhubeni, ale přežívají na Tasmánii. Kunovci dorůstají velikosti menší domácí kočky. Kunovci mají na břiše mělký vak tvořený záhyby kůže. Živí se drobnými obratlovci, hmyzem a občas i rostlinnou potravou.

Kunovec tečkovaný (Dasyurus viverrinus)

LEVHARTI SNĚŽNÍ NA POŠTOVNÍ ZNÁMCE

Bc. Hana Krejčová

Jedinečná poštovní známka s levharty sněžnými neboli irbisy (*Panthera uncia*) je součástí poštovního archu známek, který vydala Česká pošta v září 2016. Arch je nazván Ochrana přírody – Zoologické zahrady I. Kromě známky Zoo Jihlava jsou součástí archu, věnovaném významným zoologickým zahradám, další 3 známky. S motivem lva berberského ze Zoo Olomouc, nosorožce dvourohého ze Zoo Dvůr Králové nad Labem a koně Převalského ze Zoo Praha. Na okrajích archu jsou představeny i další vzácné druhy chované ve výše uvedených zoologických zahradách.

Autory výtvarného návrhu poštovního archu jsou manželé Libuše a Jaromír Knotkovi. Autorem rytiny je Martin Srb. Jde o ocelotisk z ploché desky v černé barvě kombinovaný vícebarevným ofsetem. Se známkou se vydávala obálka prvního dne vydání včetně příležitostného poštovního razítka.

Při příležitosti vydání tohoto aršíku známek byla uspořádána v sobotu 10. 9. 2016 v naší zoo slavnost pro veřejnost k představení poštovní známky s levharty sněžnými. Akce proběhla za přítomnosti autorů výtvarného návrhu a autora rytiny. Zúčastnili se také zástupci České pošty a města Jihlavy. Součástí slavnosti byla autogramiáda autorů. Doprovodným programem byla filatelistická výstava, kterou si návštěvníci mohli ve výstavní místnosti zoo prohlédnout v průběhu celého září.

„Jsem ráda, že i díky mnoha odchovům vzácných irbisů se Zoo Jihlava zapsala do podvědomí široké veřejnosti a dostala se tak i na známky České pošty.“ Sděliila ředitelka zoo Ing. Eliška Kubíková, která dodává: *„V loňském roce se nám narodilo již devatenáct mládě irbise, což nás řadí mezi špičkové chovatele tohoto druhu velké kočky nejen v České republice, ale i ve světě.“*

zleva: Libuše Knotková, Eliška Kubíková, Jaromír Knotek a Martin Srb

Hmyzí hotel v Údolí včel

ÚDOLÍ VČEL THE VALLEY OF BEES

RNDr. Iva Vilhumová

V květnu 2016 jsme otevřeli neobvyklou expozici, kterou jsme nazvali Údolí včel. Vznikla v terénní nerovnosti naproti expozice Australská farma v části stávajícího hospodářského zázemí. Terén nebylo zapotřebí příliš upravovat, centrální část se vzrostlými stromy a velkými kameny obkružovala cestička, prostor byl ohraničen přirozeným valem s medonosnými dřevinami. Samozřejmě bylo zapotřebí zahradnických úprav a především vybudování informačního systému a přístřešku pro trojrozměrné prvky.

Před expozicí stojí tři dřevěné kláty, ozdobené australskými zvířaty – tvoří tak celek s protější Australskou farmou. Do Údolí včel je možno vstoupit běžnou bránou, nebo se může prolézt obřími buňkami včelího plástu. Tuto cestu samozřejmě využívají především malé děti. Uvnitř expozice naleznou návštěvníci pod přístřeškem základní pomůcky včelaře a zábavnou kreslenou formou se tady také seznámí s tím, jakou úlohu má ta která včela v úlu. Mohou si prohlédnout i historické slaměné košnice. V centru zájmu jsou dva prosklené úly, kde lze pozorovat život uvnitř. Výlet včel z úlů je směřován mimo návštěvnícky prostor.

Samozřejmě je expozice doplněna didaktickými informacemi o životě včel, stavbě plástů i včelích produktech, jako jsou med, pylové rousky, mateří kašička, propolis. Informace jdou doplněny názornými ilustracemi.

Nedílnou součástí Údolí včel je tzv. hmyzí hotel – přebytek pro „včely“ samotářky (patří mezi ně např. čmeláci, vosci, čalounice, drvodělky atd.) a nejen pro ně. Každý druh buduje hnízdo odlišným způsobem a ne všude jsou pro to dobré podmínky. Stavba hmyzího hotelu je velmi jednoduchá, postačí různé silná stébla, cihly s dírkami, navrtnané dřevo či chomáč sena.

Prosklené úly

Netradiční „vchod do expozice“

SUMMARY

To create a new untraditional exhibit called The Valley of Bees (*Údolí včel*), we made use of the unevenness of the ground in the area opposite the Australian Farm exhibit. Visitors will get acquainted with the work of a beekeeper, their aids as well as with historical hives there. Various functions of bees in the hive are described there through amusing illustrations. All interest centres on real glazed hives. The exhibit is complemented by didactic information with illustrations. The Valley of Bees includes an insect hotel for solitary bees.

NE-VIDITELNÁ ZOO

INVISIBLE ZOO

Mgr. Pavla Jarošová

V roce 2015 jsme se rozhodli přiblížit svět zoologické zahrady dětem i dospělým, kteří mají vážný zrakový handicap. Vytvořili jsme projekt „NE-VIDITELNÁ ZOO“ a získali pro něj i finanční podporu z Fondu Vysočiny. V roce 2016 jsme v projektu pokračovali a podařilo se nám zrealizovat několik velmi zajímavých aktivit.

Informační systém v naší zoo jsme doplnili o 15 hmatových prvků s reliéfním obrazem různých zvířecích částí (pštrosí vejce, otisk kopyta zebry, tygří jazyk, zobák kolpíka apod.) a popisem v Braillově písmu. U pěti expozičních celků (Africká savana, Australská farma, Hacienda Escondido, Pavilon Asie a africká vesnice Matongo) jsme vyrobili informační panel s popisem expozice v Braillově písmu a textem přizpůsobeným pro slabozraké.

Pro děti se zrakovým postižením jsme uspořádali v červnu Noc snů. Akce proběhla v podvečer po otevírací hodině a zúčastnilo se jí 22 dětí s doprovodem jejich rodiny, celkem přišlo 90 účastníků. Připravili jsme pro ně jako dárek netradiční putování přes zoo. Na několika stanovištích naši dobrovolníci ve zvířecích kostýmech měli pro všechny na ukázkou různé přírodniny a zábavné úkoly. Nakonec jsme se všichni sešli v africké vesnici Matongo, kde nám zazpívaly děti z pěveckého souboru Zvoneček. Během následujícího víkendu jsme pro veřejnost zrealizovali již podruhé výstavu NE-VIDITELNÁ ZOO. V centru PodpoVRCH jsme ve spolupráci s organizacemi, které se nevidomým a slabozrakým věnují, připravili pro všechny příchozí možnost vyzkoušet si, jak svět, zvířata i zoo vnímají ti, kteří nevidí. Návštěvníci si mohli prohlédnout různé pomůcky, které nevidomým pomáhají v běžném životě. S černými klapkami na očích si vyzkoušeli zvukovou střelbu, pohladili si naše kontaktní zvířata nebo si dali v improvizované kavárně kávu, kterou připravily studentky Vyšší odborné školy sociální. Klientka organizace Tyflocentrum k nám přivedla i svého vodícího psa, pod vedením výtvarnic z Kavárny s handicapem si mohly děti vytvořit plastiku z hlíny. Oba dva dny panovala výborná atmosféra, návštěvníci byli velmi nadšení zprostředkováním světa nevidomých a slabozrakých.

Celý projekt se nám velmi vydařil, ale jeho ukončení neznamená, že se nebudeme návštěvníkům se zrakovým handicapem dále věnovat. Informační systém chceme stále postupně doplňovat o další popisky v Braillově písmu a reliéfní prvky. Ty však zaujaly nejen handicapované, ale i ostatní návštěvníky a často můžeme vidět děti i dospělé, jak zkoumají naše informace hmatem.

Na výstavě si všichni vyzkoušeli, jak se dá vidět hmatem

Hmatový doplněk informačního systému

Informační panel

SUMMARY

In 2016 we continued the "INVISIBLE ZOO" project, in which we wanted to give both children and adults with severe sight impairment an idea of the world of a zoological garden. We complemented the information system at our zoo with 15 tactile features presenting an embossed image of various animal parts (ostrich's egg, zebra's hoof print, tiger's tongue, spoonbill's bill, etc.) and legends in the Braille writing system. For five exhibit units we made an information panel with a description of the exhibit in the Braille writing system and text adapted to the purlblind. For visually impaired children we organised a Night of Dreams in June. The event took place in late afternoon after opening hours and 22 children accompanied by their families took part. In total, 90 participants came. During the following weekend we held, already for the second time for the public, an exhibition of various aids that help the blind in normal life and try other interesting activities.

PODPOŘIL

Kraj Vysočina
FOND VYSOČINY

Informační panel v Braillově písmu

Ukázka speciálního psacího stroje pro nevidomé – pichtáku

DEN PTAČTVA 2016 BIRD'S DAY 2016

Ing. Michal Ryneš

Na loňský Den ptactva přišlo do Zoo Jihlava celkem 154 lidí s ptačím příjmením, celkem bylo zastoupeno 26 druhů ptáků. Příjmení „Ptáček“ jsme nepočítali mezi druhy, pouze do celkového počtu „ptačích“ návštěvníků. Společně s Holubovými byli nepočtenějšími.

PŘÍLETOVÁ LISTINA PRO ROK 2016 byla taková:

1. Holub 19 návštěvníků
Ptáček 19 návštěvníků
2. Červenka 18 návštěvníků
3. Straka 11 návštěvníků

Výherkyní dárkového poukazu na vyhlídkový let, který pro tuto příležitost darovala firma AIR JIHLAVA – SERVICE s.r.o., ve slosování registrovaných nositelů ptačích příjmení se stala paní Marie Pelikánová z Batelova.

*Dobrý den paní Kotíková,
den 3. 4. 2016 se stal pro Marušku Pelikánovou jedním z nejkrásnějších dnů v roce, vyhrála vyhlídkový let pro tři osoby u Vás ke Dni ptactva. Vyhlídkový let se uskutečnil ve čtvrtek 25. 8. 2016 ve 14 hodin. V příloze posílám foto. Na obrázku je Maruška Pelikánová, vedle ní její sestra Anička a bratr Jenda. Zážitky, které si odnesli, byly nepopsatelné. Touto cestou bychom Vám rádi poděkovali za Marušku a její sourozence.
S pozdravem
Petra a Jan Pelikánovi*

Výherci vyhlídkového letu

POD KŘÍDLA UNDER THE WINGS

Olena Kotíková

V roce 2016 byl inovován projekt symbolické adopce zvířat v zoo. Do té doby různé formy možností podpory zoologické zahrady byly uceleny do jednoho projektu nazvaného POD KŘÍDLA. Pomyslné záchranné křídlo, které se stalo logem pro tento projekt, sestává z pěti per.

První znamená podporu zoo pomocí „DMS“. Prostřednictvím této služby lze podpořit jednorázově nebo nově také pravidelně měsíčně zoologickou zahradu odesláním DMS v hodnotě 30, 60 nebo 90 Kč.

Druhé pero má podobu „DAROVÁNÍ MALÉ ČÁSTKY“. Tuto formu podpory lze využít prostřednictvím webových stránek zoologické zahrady a služby PaySec. Touto cestou může zájemce podpořit zoo jednorázově částkou 100, 200 nebo 500 Kč.

PARTNERSTVÍ SPONZORSTVÍ SYMBOLICKÁ ADOPCE DAROVÁNÍ MALÉ ČÁSTKY DMS

Třetí pero je „ADOPCE“ vybraného zvířete. Seznam zvířat k adopci je k dispozici na webových stránkách zoologické zahrady nebo je možné se o adopci domluvit osobně nebo telefonicky. Adopce trvá jeden rok od uzavření smlouvy a adoptivní rodič je po tuto dobu uveden na cedulce u expozice adoptovaného zvířete (chce-li) a na webových stránkách zoo.

„SPONZORSTVÍ“ je čtvrtým perem. Umožňuje přispět finančně nebo materiálně na zlepšení prostředí zoo nejen výběhů a ubikací, ale i míst, které jsou vyhrazeny návštěvníkům.

Poslední páté pero „PARTNERSTVÍ“ je způsob podpory zoo zejména pro firmy, společnosti, ale partnerem se mohou stát i jednotlivci, kteří by zoologickou zahradu podporovali dlouhodobě a významnými částkami.

SUMMARY:

At our zoo, it is possible to financially support its activities in five ways, the simplest being through donation SMS and donating a small sum through PaySec. Those interested can further become adoptive parents of a particular animal species. In 2016, a record-breaking 113 valid deeds of covenants were concluded, and the adoptive parents have thus contributed a total sum of CZK 474,680 to the breeding of a particular species or in general to the breeding of animals at the Jihlava Zoo. Companies can contribute in the form of sponsoring or partnership.

FOTOSOUTĚŽ „ZOOOBJEKTIV ASIE“ 2016

Do fotosoutěže bylo zařazeno 62 fotografií. Podmínkou bylo vyfotografovat zvíře z naší zoo mající domov v Asii. Celkem hlasovalo 154 lidí, ti svými hlasy určili pořadí fotografií. Vítězkou se stala a dort si odnesla paní Jana Mazánková s fotografií karakala, její fotografie dostala 16 hlasů. Na druhém místě s 15 hlasy se umístila slečna Míša Kodejšová s fotografií puštíka obecného a třetí místo se 13 hlasy patřilo paní Heleně Belatkové a její fotografii tygra sumaterského. V facebookovém hlasování nejvíce hlasů (363) získala Míša Kodejšová s puštíkem, druhé místo se 178 hlasy získal Michal Zipperer s fotografií karakala a třetí místo obsadil Tomáš Ráliš se 78 hlasy za fotografii krokodýla siamského.

Vítězný snímek facebookového hlasování

NOVÝ VÝUKOVÝ MATERIÁL NEW TEACHING MATERIAL

Martin Maláč

V průběhu roku 2016 jsme pořídili velice specifický a svým způsobem unikátní výukový materiál sestávající z kolekce věrných odlitek lebek a artikulovaných koster plazů a savců v rámci dotace Ministerstva životního prostředí ČR pro rok 2016 programu „Příspěvek zoologickým zahradám“.

Pořízení osteologického materiálu plazů bylo provedeno v rámci dotačního titulu B zahrnujícího dva podobné a na sebe navazující projekty.

První projekt nese název „Ve stínu tropické řeky“. Vzhledem k tomu, že ne vše jde demonstrovat na živých zvířatech, rozhodli jsme se sestavit osteologickou kolekci alespoň základních zástupců třídy plazů (*Reptilia*). Ta je mimořádně rozmanitá jak svojí fyziologií, tak anatomii a pro pochopení evoluce čtyřnožců včetně dalších tříd – savců (*Mammalia*) a ptáků (*Aves*) nezbytná. Navíc Zoo Jihlava zprovoznila v prosinci 2015 nový Tropický pavilon, kde právě plazi dominují a to byl i důvod k rozšíření a doplnění vzdělávacích programů, pro které právě kosterní odlitky a preparáty jsou velkým přínosem. Slouží při výuce specializovaných výukových programů i pro běžné návštěvníky, kteří si je mohou zblízka a detailně prohlédnout.

Pro demonstraci rozmanitosti řádu krokodýlů (*Crocodylia*) jsme pořídili odlitky kompletních lebek čtyř různých odlišných druhů. Aligátor severoamerický (*Alligator mississippiensis*), zástupce samostatné čeledi aligátorovití (*Alligatoridae*) s typickou širokou, masivní lebkou, kdy žádný ze zubů spodní čelisti není při zavřené tlamě výrazně viditelný. Krokodýl mořský (*Crocodylus porosus*), zástupce čeledi krokodýlovití (*Crocodylidae*), největší druh pravého krokodýla, blízké příbuzný s vzácným krokodýlem siamským (*Crocodylus siamensis*) chovaným v jihlavské zoo. Práví krokodýli mají užší hlavu, a viditelný čtvrtý zub spodní čelisti. Krokodýl čelnatý (*Osteolaemus tetraspis*), zástupce čeledi (*Crocodylidae*), pralesní druh ze střední Afriky a který Zoo Jihlava dlouhodobě úspěšně chová. Gaviál indický (*Gavialis gangeticus*), zástupce specifické čeledi gaviálovití (*Gavialidae*) s jediným druhem, který má dlouhé tenké čelisti přizpůsobené pro lov ryb.

Pro ukázkou zajímavé morfologie hadí lebky jsme pořídili odlitek lebky anakondy velké (*Eunectes murinus*) jako jednoho z největších hadů na světě, kterého navíc v Jihlavě chováme, a zmije gabunské (*Bitis gabonica*) jako velkému druhu jedovatého hada s největšími jedovými zuby.

Dále jsme v rámci tohoto projektu pořídili kostry hada, ještěra, žáby a želvy pro pochopení fyziologie jejich pohybu i vývoje a evoluce kosterního aparátu čtyřnožců.

Kostru žáby pak doplňuje lebka největšího druhu – veleskokana goliášího (*Conraua goliath*) pro srovnání s chovanými žábami čeledi pralesničkovití (*Dendrobatidae*), které patří k nejmenším druhům.

Celkové náklady na projekt „Ve stínu tropické řeky“ byly vyčísleny na 112 883,- Kč, přičemž dotace MŽP činila 80 % veškerých nákladů.

Druhý projekt dotačního titulu B nese název „Savci na dosah ruky“. Stejně jako první projekt souvisí s rozšířením a inovací výuky vzdělávacího centra PodpoVRCH. Protože by se Zoo Jihlava v budoucnu ráda zapojila do záchranného programu pro chov ďábla medvědovitého (*Sarcophilus harrisii*), rozhodli jsme se pro zakoupení věrné repliky jeho lebky. V současnosti je to největší recentní masožravý vačnatce řádu kunovci (*Dasyuromorphia*). V Austrálii byl vyhuben, v současnosti je přísně chráněn na Tasmánii, kde je ohrožen epidemií infekční rakoviny tváře. Další pořízenou lebkou je vakovlk (*Thylacinus cynocephalus*), člověkem vyhubený druh největšího masožravého vačnatce. Na vakovlkovi lze demonstrovat konver-

Odlitky lebek různých druhů krokodýlů

gentní vývoj. Jako vačnatce (*Marsupialia*) nepříbuzný placentálním savcům (*Placentalia*) nahradil v Austrálii psovitě šelmy na vrcholu potravního řetězce. V rámci tohoto projektu jsme pořídili i odlitky lebek všech čeledí řádu chudozubí (*Xenarthra*). První je lenochod tříprstý (*Bradypus tridactylus*), s velmi zajímavě stavěnou lebkou a specifickou denticí s redukovanou sklovinou. Druhý je pásovec velký (*Priodontes maximus*), druh s největším množstvím zubů ze všech suchozemských savců. Zuby jsou však bez sklovin a kořenů. Posledním druhem je mravenečník velký (*Myrmecophaga tridactyla*), s unikátní lebkou s prodlouženým rostem a bezzubými čelistmi. K doplnění osteologické kolekce savců byly dále pořízeny lebky tuleně krabožravého (*Lobodon carcinophagus*), pro porovnání se stávajícími lebkami tuleně obecného (*Phoca vitulina*) a kuželozubého (*Halichoerus grypus*) v majetku zoo. Dále lebka kaloně malajského (*Pteropus vampyrus*) a kostra netopýra (*Pipistrellus* sp.) Jako poslední byly pořízeny odlitky stop (pozitiv i negativ) vlka obecného (*Canis lupus*), rýsa červeného (*Lynx rufus*), tygra (*Panthera tigris*), levharta (*Panthera pardus*) a „Yetiho“.

Náklady na projekt „Savci na dosah ruky“ byly celkem vyčísleny na 41 769,- Kč, podíl dotace Ministerstva životního prostředí ČR činil 80 % nákladů.

SUMMARY

Within the framework of a grant by the Ministry of the Environment of the Czech Republic, we acquired osteologic material and its copies in two projects linked to each other in 2016. In the first project, entitled "In the Shadow of a Tropical River" (*Ve stínu tropické řeky*), we acquired a collection of skulls of four species of the order Crocodylia (*Crocodylia*), and skulls of green anacondas (*Eunectes murinus*) and Gaboon vipers (*Bitis gabonica*). For understanding the evolution of the skeletal system of the tetrapods and their movement, we acquired assembled skeletons of a turtle, lizard, snake and frog. Moreover, we complemented the amphibians with a frog's skull. In the second project entitled "Mammals within Arm's Reach" (*Savci na dosah ruky*) we acquired some copies of skulls of interesting and unique mammal species – two representatives of carnivorous marsupials (*Marsupialia*), three representatives of the order Xenarthrans (*Xenarthra*), a bat's skeleton and skulls of the large flying fox (*Pteropus vampyrus*) and the crabeater seal (*Lobodon carcinophagus*). They are complemented by castings of the tracks of several animal species, mainly carnivorans (*Carnivora*). The grant of the Ministry of the Environment of the Czech Republic amounted in both cases to 80%.

CHODNÍČKY ZA POZNÁNÍM FOOTPATHS IN SEARCH OF KNOWLEDGE

RNDr. Iva Vilhumová

V jihlavské zoo nabízíme návštěvníkům také pohled do naší středoevropské přírody, a to prostřednictvím menších expozic, které jsme souhrnně nazvali Chodníčky za poznáním. Skládají se z informací podávaných různými způsoby, herních a aktivizačních prvků, předmětů a u některých i drobnými expozicemi zvířat. Projekt započal v roce 2005 a pokračoval až do roku 2016. Během tohoto období vzniklo na území zoo 6 celků. Předpokládáme, že v této pro zoologické zahrady dosud netypické činnosti budeme pokračovat i v následujícím roce.

Pilotním projektem byla stezka vedoucí podél řeky Jihlávky nazvaná Plaší, ale naši. Na panelech jsou představena živočišná a rostlinná společenství řek a rybníků, která mohou lidé pozorovat i v přírodě kolem zoo.

Dalším z prvních chodníčků za poznáním je cyklus Přítel rys. Sestává z několika panelů, které lemují cestu kolem přírodního výběhu rysů. Jsou na nich zajímavé informace a postřehy o životě největších kočkovitých šelem žijících v ČR.

Následujícím projektem byla Motýlí zahrádka, která je umístěna uprostřed zoo. Roste tu mnoho druhů rostlin, jejichž krásné voňavé květy lákají k hostině volně žijící motýly. Zajímavě řešené cedulky seznamují s našimi nejběžnějšími druhy motýlů. Cesta stromů vede podél řeky Jihlávky a její druhá část prochází Lesní stezkou a pokračuje až k odpočinkové zóně u Australské farmy. Na dřevěných stojanech jsou zajímavé názvy, které vyzývají k odklopení destiček, kde jsou informace o běžných i vzácných stromech rostoucích v areálu zoo.

V roce 2016 jsme započali s budováním Lesní stezky, vedoucí smíšeným lesem na okraji zoo. Návštěvníci tu najdou různé didaktické prvky, přírodniny a postřehy o životě v lese. Jsou ztvárněny formou zápisků hajného žijícího v dřevěné myslivně. V malebném zákoutí naproti Australské farmy vyrostlo Údolí včel. Jsou tu umístěny různé potřeby včelaře, prosklené úly a informace o životě ve včelstvu.

Motýlí zahrádka

Stezka Přítel rys

Plaší, ale naši

Lesní stezka

SUMMARY

Footpaths in search of knowledge at the Jihlava Zoo give an idea, in unconventional form, of the wildlife in Central Europe, the dendrological diversity at the zoo, make it possible to get to know both European and exotic trees, learn and have an enjoyable time in a Central European forest or have a look at the world of bees. The project commenced in 2005 and continued up until 2016.

Units that have been implemented so far: Shy but Ours (*Plaší, ale naši*) (about the wildlife of rivers, ponds and forest), Our Friend the Lynx (*Přítel rys*) (information on the life of the lynx), Butterfly's Garden (*Motýlí zahrádka*) (blooming so-called butterfly plants, information on common butterflies in our country), The Trail of Trees (*Cesta stromů*) (interesting things about European and exotic woody plants presented in an unconventional way), Forest Trail (*Lesní stezka*) (observations about the life in a mixed forest), The Valley of Bees (*Údolí včel*) (beekeeping incl. hives).

PRVOODCHOV DVOJJAZYČNÍKŮ HAITSKÝCH V ZOO JIHLAVA FIRST REARING OF GIANT HISPANIOLAN GALLIWASPS AT JIHLAVA ZOO

Lubomíra Ševčíková, Petra Škárková

Dvojazyčník haitský (*Diploglossus warreni*) žije na ostrově Haiti na jediné lokalitě o rozloze 10 km². Na druhém ostrově Hispaniola nebyl od roku 2004 spatřen. Jeho již tak malé stavy decimují na ostrov zavlečené mangusty, nekontrolovatelné odlesňování ostrova a místní obyvatelé, kteří považují tyto ještěry za jedovaté. Za posledních 20 let došlo k 80% úbytku ještěrů. Dvojazyčník je zařazen do Červeného seznamu ohrožených druhů IUCN jako zranitelný (Vulnerable).

Mezi prvními institucemi, které se zapojily do záchrany dvojazyčníků, byly Zoo Nashville (Tennessee, USA) a Zoo Jersey (Velká Británie). Postupně se dvojazyčníci dostávali i do dalších zoologických zahrad v USA a v Evropě. Celkový počet chovaných zvířat nepřesahuje 100 jedinců. První zoo u nás, která dvojazyčníky získala a posléze i rozmnožila, byla Zoo Brno.

Dvojazyčník haitský žije ve vlhkých nížinných lesích ve vrstvě spadaneho listí, pod kmeny i kameny. Samice rodí během vlhkého a teplého období 8 až 30 mláďat, která měří mezi 46 až 49 mm a jejich hmotnost se pohybuje v rozmezí mezi 1,4 až 1,8 gramu. Jejich první potravou je malý hmyz. Dospělí jedinci si s oblibou pochutnají kromě hmyzu i na žížalách, měkkýších a mláďatech nejmenších savců, především hlodavců. Pohlavní dospělosti dosahuje dvojazyčník asi ve věku 3 až 4 let. Pravděpodobně se dožívá maximálně 25 až 30 let.

Do Zoo Jihlava přišli čtyřletí ještěři 11. 11. 2015 ze Zoo Brno. Šlo o sourozence z jejich prvního odchovu. Připravili jsme pro ně terárium v nově postaveném Tropickém pavilonu. Velikost terária pro dvě samice a jednoho samce byla 70 x 50 x 50 cm, s miskou na vodu, úkryty z kůry a vrstvou rašeliny s pískem. V prvních třech měsících jsme terárium provozovali jako noční. Protože jsme v něm však nedokázali během dne zajistit dostatečnou tmou, expozici oslňovala světla ze sousedních terárií, byl po poradě se zoologem zaveden běžný světelný režim. Ještěři začali lépe žrát a byli i celkově aktivnější. Páření jsme nepozorovali. V měsíci červnu se samice začaly zakulacovat. Dne 13. 7. 2016 proběhl porod přímo v expozičním teráriu. Samice rodila mláďata tři dny – první den jedno mládě, druhý den čtyři mláďata a třetí den opět jedno mládě. Ta byla od prvních chvil zcela nezávislá na rodičích a snažila se zahrabat do vlhkého substrátu. Připravili jsme pro ně samostatné terárium o velikosti 50 x 40 x 40 cm, s topnou deskou, třicentimetrovou vrstvou lignocelu, miskou s vodou, úkryty a UV zářivkou Repti Glo 5,0. Mláďata po narození měřila v průměru 4,5 cm. První potravou pro narozené ještěrky byli octomilky a čerstvě vylíhlí cvrčci. Po čase jsme přidávali škrabané kuřecí maso, větší hmyz a trochu strouhané zeleniny. Vše jsme doplňovali vitamínovým přípravkem Roboran pro plazy. Druhá samice porodila svých šest mláďat 30. 8. 2016.

Zoo Jihlava se zařadila mezi nemnoho světových zoo, kterým se podařilo rozmnožit tyto velice vzácné ještěry. Podle údajů systému ZIMS v letošním roce drželo dvojazyčníky 13 zoologických institucí v Evropě a mimo naši zoo je rozmnožila pouze Zoo Wrocław (Polsko). Snad povede společná snaha všech o záchranu tohoto druhu ke zvýšení populace těchto výjimečných živočichů.

SUMMARY

The giant Hispaniolan galliwasp (*Diploglossus warreni*) is an endemic lizard that lives in one site on the island of Haiti. There has been an 80% drop in its population in the last 20 years. The Nashville Zoo (Tennessee, USA) and the Jersey Zoo (Great Britain) were among the first institutions that became involved in rescuing this taxon. The first zoo in our country that acquired them and eventually reproduced them was the Brno Zoo, from where our breeding animals also come.

We prepared a terrarium for them in the newly built Tropical Pavilion, which we ran as a nocturnal one in the initial three months. However, as we did not manage to provide sufficient darkness during the day in there, a normal light regimen was introduced. The lizards began to eat better and were also more active overall. We did not observe mating, but in June the females started to fill out and they gave birth to a total of 12 healthy young directly in the exhibit terrarium during the summer.

ODCHOV KOČKY POUŠTNÍ (*FELIS MARGARITA HARRISONI*) REARING OF SAND CAT (*FELIS MARGARITA HARRISONI*)

Ing. Jan Vašák

Kočka pouštní (*Felis margarita*, Loche 1858) je malá kočkovitá šelma rozšířená v pouštních oblastech severní Afriky a jihozápadní a střední Asie. Jedná se o šelmu, která je velmi dobře adaptovaná na život v aridním klimatu, kde je velmi nízká vlhkost, velmi omezené zdroje potravy a pitné vody a v řadě oblastí také velmi významná teplotní amplituda. Rozdíly se týkají nejen teplot během dne a noci, ale také v letním a v zimním období. Samozřejmě se tyto významné výkyvy týkají především oblastí Středního východu (Írán, Pákistán), kde kočky pouštní žijí i v poměrně velkých nadmořských výškách, a ve středoasijských pouštních (Turkmenistán, Uzbekistán, Kazachstán), kde je značný vliv kontinentálního suchého klimatu. Viditelným znakem pouštního zvířete jsou nápadné ušní boltece, které svou velikostí zvětšují aktivní povrch těla a odvádějí tak přebytečné tělesné teplo. Další adaptací jsou také osrstěné polštářky, které jednak umožňují chůzi po rozpáleném písku a na druhé straně slouží u severních populací jako ochrana před chladem.

Podle uznávaného taxonomického konceptu se kočka pouštní dělí na čtyři poddruhy. Nominální poddruh *margarita* je rozšířen v oblastech severní Afriky, *harrisoni* na Arabském poloostrově, *scheffeli* v Pákistánu a *thinobia* ve střední Asii. V klasifikaci IUCN je tento druh kategorizován jako LC (least concern – málo dotčený). Značně ohrožené, případně zcela vyhubené mohou být některé lokální populace. Toto se týká především Pákistánu, kde je značně ohrožena vlastní existence poddruhu *scheffeli*. Přes tento fakt nemají jednotlivé poddruhy samostatný vyšší ochranný status oproti druhu.

Kořisti koček pouštních jsou především drobné druhy pouštních obratlovců, ale v nouzi loví i bezobratlé živočichy. Z obratlovců loví tyto kočky především tarbíky (*Jacculus* spp.), pískomily (*Gerbillus* spp., *Meriones* spp.), dále bodlinatky (*Acomys* spp.), frčky (*Allactaga* spp.), dále pak různé druhy plazů. Pouštní ekosystémy jsou často degradovány chovem dobytka, přičemž je narušován citlivý rostlinný pokryv. Toto je následně fatální pro řadu drobných zvířat, které jsou kořisti koček pouštních.

Podle doložených záznamů začal cílený chov koček pouštních na přelomu 60. a 70. let 20. století v Severní Americe. Vzhledem k ohrožení populace kočky pouštní v Pákistánu byl založen chov zvířat náležící k poddruhu *scheffeli*. Zvířata se začala úspěšně rozmnožovat, ale v průběhu dalších let došlo bohužel k jejich kontaminaci zakladateli pocházejícími z Arabského poloostrova (poddruh *harrisoni*). Takže v současnosti již není v lidské péči chován žádný čistokrevný jedinec pákistánského poddruhu. Nová populace v chovech byla postavena na zvířatech z Arabského poloostrova, takže v současnosti všechny kočky pouštní chované v lidské péči náleží k poddruhu *harrisoni*. V rámci regionu EAZA je tento druh spravován managementem EEP (Evropský záchranný program).

V jihlavské zoologické zahradě jsme se rozhodli zařadit kočky pouštní do expozice pavilonu „Africká savana“. V triu tohoto pavilonu se nabízel vznik relativně velkého expozičního prostoru, který jsme se rozhodli prezentovat jako pouštní biotop. V prostoru vznikla jedna expozice pro fenky (*Vulpes zerda*, Zimmermann, 1780) a jedna dvojexpozice pro kočky pouštní. Prezentací těchto dvou druhů v sousedních expozicích jsme tak chtěli poukázat na konvergentní vývoj dvou nepříbuzných druhů ve stejných ekologických podmínkách. Dvojexpozice pro kočky umožňuje zvířata flexibilně spojovat a oddělovat podle potřeb chovného programu.

Expozice koček pouštní simuluje aridní biotop

Vlastní chov koček pouštních v Jihlavě začal 4. 6. 2013, kdy jsme obdrželi samce narozeného 6. 7. 2012 v Zoo Mulhouse (Francie). K tomuto samci pak 7. 10. 2013 přibyla samice narozená 17. 7. 2012 v Zoo Tel Aviv (Izrael). Pár jsme drželi po absolvování povinné karantény samice společně, abychom zvířatům umožnili přirozené reprodukční chování v tomto optimálním věku. Vzhledem k věku zvířat jsme předpokládali úspěšné rozmnožování v roce 2015, ale k narození mláďat v tomto roce nedošlo. Na konci tohoto roku jsme pak zaznamenali zvětšený objem břicha u samice, proto jsme 31. 12. 2015 pár rozdělili. Předpokládali jsme, že se mláďata narodí až v průběhu února, k našemu překvapení ale k porodu došlo hned první den roku 2016. Ve vrhu se nacházela čtyři mláďata, jeden samec a tři samice. Jedna ze samic pak 10. 3. 2016 uhynula, pitevni zpráva prokázala akutní sepsi způsobenou *E. coli*. V tomto případě se v rámci vrhu mohlo jednat o jedince s horší imunitou. Kočky pouštní v Jihlavě krmíme vzhledem k jejich výskytu v pouštních, a tudíž prakticky sterilních podmínkách, poněkud opatrněji než standardní druhy malých kočkovitých šelem. V potravě používáme především krmné druhy hlodavců, japonské křepelky, králíčí maso a králíčata.

Kočky pouštní se rády vyhřívají na vyvýšených místech

SUMMARY

The sand cat (*Felis margarita*, Loche 1858) is a small felid distributed in the desert areas of North Africa and Southwest and Central Asia. It is a beast of prey that is adapted very well to living in an arid climate, where there is very low humidity, very limited sources of food and drinking water and, in a large number of regions, with very significant temperature amplitude as well.

Based on a recognised taxonomic concept, the sand cat is divided into four subspecies. The nominate subspecies *margarita* is distributed in North African regions; *harrisoni* on the Arabian Peninsula; *scheffeli* in Pakistan, and *thinobia* in Central Asia. In the IUCN classification, this species is categorised as LC (of least concern). The actual breeding of sand cats in Jihlava began on 4 June 2013, when we received a male born on 6 July 2012 at the Mulhouse Zoo (France). A female born on 17 July 2012 at the Tel Aviv Zoo (Israel) was then added to the male on 7 October 2013. We kept the couple together after the female underwent compulsory quarantine in order to facilitate the natural reproduction behaviour of the animals at this optimum age. Considering the age of the animals, we expected them to reproduce successfully in 2015, but no young were born in that year. At the end of the year, we registered an enlarged volume of the female's abdomen and so we separated the couple on 31 December 2015. We assumed that the young would only be born during February but, to our surprise, the birth occurred on the very first day of 2016. There were four kittens in the litter: one male and three females. One of the females died on 10 March 2016 and the autopsy report proved acute sepsis due to *E. coli*. In this case, it may have been an individual with worse immunity within the litter.

Given the fact that sand cats are found in desert and thus virtually sterile conditions, we feed them rather more cautiously than standard species of small felids. In their food we use mainly feeding species of rodents, Japanese quails, rabbit meat and rabbit kittens.

VÝHLED DO ROKU 2017 OUTLOOKS FOR 2017

Ing. Eliška Kubíková
Ředitelka/Director

Po všem, čím jihlavská zoo v minulých letech prošla, by mohl vzniknout dojem, že je vše hotové. Podoba zoo však nikdy nemůže být definitivní, vždy je co zlepšovat.

Rychlý nástup nízkých teplot v závěru roku 2016 přerušil začaté stavební práce, a tak v začátku roku budeme jejich dokončování kombinovat s obvyklou jarní přípravou areálu. Především se jedná o lesní australský výběh, který svými parametry vyhovuje požadavkům pro chov dlablů medvědotvých. Než se podaří tuto ideu naplnit, chceme v něm umístit psy pralesní.

Aby se asijský parčík Hokkaido opět stal azylem pro návštěvníky preferující klid, budeme muset dotvořit jezírko, instalovat mobiliář, ale hlavně provést výsadbu. Péče o zeleň v areálu zoo je mnohdy závislá i na zavlažování. Tomu, ale i celkovému hospodaření s vodou, včetně zabezpečení jejích zdrojů, je nezbytné věnovat pozornost – zvláště chce-li zahrada dostát přívlastku „Zelená oáza“.

Do oblasti návštěvnického servisu lze začlenit dokončovací úpravy objektu toalet v australské části zoo. Kromě očekávané funkce zařízení by návštěvníci měli dostat i možnost nahlédnout do historie mytí a praní. Pohodlí, ale i zážitek při konzumaci jídel by mělo zabezpečit nové netradiční sezení u občerstvení ZanziBAR.

Ze starších objektů v areálu zoo byl pro stavební úpravy v roce 2017 zvolen jihoamerický pavilon, který obývají zejména tapíři a kapybary. Prozatím se zaměříme na vnitřní prostory a funkčnost technického zařízení. Ovšem i nové objekty se neobejdou bez určitých zásahů. V Tropickém pavilonu musíme přečkat období oprav bazénů. V Australské farmě bychom rádi zlepšili hygienu v expozicích a to obložením exponovaných míst keramickým obkladem.

V uplynulém roce jsme učinili velký pokrok vybudováním chovatelského zázemí v bývalém objektu sousední továrny. Je zapotřebí ještě upravit přípravnu krmiv s tímto prostorem související.

Zajištění pohody zvířat je důležité, ale nelze opomíjet ani podmínky, ve kterých pracují lidé. Výměna oken a instalace klimatizace by měla vytvořit snesitelné prostředí v kancelářích správních budov.

Vnímáme také, že při zvyšujícím se počtu návštěvníků a zájmu o zoo je potřeba do značné míry eliminovat rizika s tím spojená. V této oblasti se chceme soustředit zejména na elektronické zabezpečení a rozšíření kamerového systému. Ve snaze podpořit ekologické způsoby dopravy máme v úmyslu pořídit sadu uzamykatelných cykloboxů.

Zájem o vzdělávací aktivity se zvyšuje a prostory Centra environmentální výchovy mnohdy nedostačují. Častěji je využívána klubovna v hospodářské budově, proto provedeme výmalbu a drobné estetické úpravy.

K vzdělávání návštěvníků slouží i lesní stezka ve svahu nad zoo. Obsahuje již mnohé informační prvky, ale až v průběhu roku by měla nabýt své definitivní podoby.

Nabídka výukových programů, příměstských táborů, akcí pro odbornou i laickou veřejnost a dalších příbuzných aktivit zůstane ve stávajícím rozsahu. Zvýšenou pozornost chceme věnovat připomínce 60. výročí založení jihlavské zoo. Prvním počinem bude instalace výstavy Skoro všechno o zoon v Muzeu Vysočiny. Poté se soustředíme na organizaci Valné hromady

UCSZOO a oficiální slavnost k výročí. Kromě dalších akcí zaměřených především na veřejnost, chceme historii zoo přiblížit v tištěné formě v občasníku Zoonovinky. Výročí je rovněž impulzem k vydání kompletního průvodce zoologickou zahradou, který bude doplněn orientačním plánkem. Orientaci v areálu zajistí nejlepší nově vydaná mapka i její umístění na prohlídkové trase.

V chovatelské oblasti se chceme zaměřit na situaci u velkých koček. Naše samice tygra sumaterského dospěla do reprodukčního věku, a pokud se Zoo Brno postaví vstřícně ke snahám o zachování tohoto druhu poskytnutím samce, mohli bychom se dočkat mláďat. Samice levharta cejlonského bude podrobena vyšetření, a pokud bude výsledek nepříznivý, budeme řešit situaci s koordinátorkou chovu. Pakliže snaha o spojení stávajícího páru levhartů perských bude nadále marná, rovněž přistoupíme k výměně zvířete. Podobný postup zvolíme i u medvědů malajských, kde v rozporu s původním záměrem zatím vyčkáváme v důsledku pozitivní změny v chování páru. Také u vzácných pekariů Wagnerových budeme situaci radikálně řešit, neboť samice se jeví jako neperspektivní. Řadu zvířat narozených u nás čeká přesun do jiných zoo, tak tomu bude například u velemyší oblačkových. Redukce skupiny čeká i nyaly nížinné. U surikat bychom chtěli učinit zásadní změnu a po odeslání samců sestavit nový základ pro chovnou skupinu. U vlků iberských bychom výhledově rádi vytvořili reprodukční skupinu. Pro řadu jedinců dalších druhů máme již předjednané protějšky, jedná se například o dopárování klokanů uru nebo kasuárů přílbových. Jeden z prvních transportů se uskuteční ze Zoo St. Luis, kde máme příslibnou samici babirusy.

Všechna oddělení mají před sebou dlouhý výčet úkolů. Uvědomujeme si, že nás opět čeká hodně práce, ale vykonávat práci, která má smysl, je radostí...

SUMMARY

At the beginning of the year, we will combine the areal preparation for the upcoming season with the completion of the Australian Forest Range which is intended for the Tasmanian devils. In Asian Park Hokkaido, we will complete the reconstruction of the pond and install equipment but mainly we intend to focus on planting. Enhanced greenery maintenance in the area will be based in particular on the installation of irrigation systems and overall water management.

Finishing adjustments to toilets in the Australian part of the zoo is one of the services for visitors to be done. Convenience while eating should be ensured by new unconventional seating at the Zanzibar refreshments.

One of the older buildings – the South American pavilion which houses tapirs and capybaras, will undergo reconstruction. We have to go through pool repairs in the Tropical Pavilion. In the Australian farm, we want to tile a part of the wall with ceramic tiling. We will add a feed prep room to the breeding ground which was built last year.

Windows will be replaced and air conditioning installed in the office building in order to improve working conditions. In an effort to promote ecological means of transport, we intend to acquire a set of lockable cycloboxes.

The offer of educational programmes, suburban camps, events for the professional and non-professional public will remain in the current range.

However, we want to pay attention to the commemoration of the 60th anniversary of the founding of our zoo. The first thing to do is to install an exhibition called "Almost Everything about the Zoo" in Muzeum vysočiny (*the Highlands Museum*). Then we will focus on the organization of the UCSZOO General Assembly and the official anniversary celebration. We want to provide the history as well as the present of the zoo in a printed form in the magazine ZOOvinky (*ZOOnews*). The anniversary is also an impulse to release a complete guide to the zoo, which will be supplemented by a new orientation plan.

In the breeding area, we want to focus on the big cat situation. We should set up new pairs of Sumatran tigers, Sri Lankan leopards and Persian leopards. Similar changes are likely to occur in Sun bears and Chacoan peccaries. We would like to establish a new Meerkat breeding group. There will be a reduction of the Nyala group. We would like to set up a reproductive group of Iberian wolves in the future. We already have prearranged counterparts for a number of individuals of other species, such as the Dusky pademelon or Southern cassowary. One of the first transports will take place from St. Louis Zoo, which promised us a female babirusa.

We realize that we have many tasks ahead of us but doing what makes sense is a joy for us.

**ZOOLOGICKÁ ZAHRADA JIHLAVA,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

Březinovy sady 5642/10

586 01 Jihlava

Czech Republic

Tel: +420 567 573 730

E-mail: jzoo@zoojihlava.cz

www.zoojihlava.cz